

DRAAIBOEK
EDUCATIEVE BACHELOROPLEIDING
VOOR KLEUTERONDERWIJS

Duale opleiding
Odisee Brussel

2026 - 2027

Voorwoord

Een goede leraar wordt niet alleen gevormd in een opleiding. Leraar worden is een proces van leren, ervaren, proberen, reflecteren en opnieuw proberen. Dit draaiboek vormt een leidraad voor de organisatie en begeleiding van de duale opleiding binnen de lerarenopleiding Odisee in Brussel.

Een duale opleiding biedt studenten de kans om het leren in de opleiding en het leren op de werkplek nauw met elkaar te verbinden. Door theorie en praktijk met elkaar te verbinden, krijgt de student de mogelijkheid om kennis, vaardigheden en attitudes te ontwikkelen in een authentieke onderwijscontext.

Student, werkplekbegeleider en een praktijkbegeleider van de opleiding vormen samen een gouden driehoek waarin leren en opleiden gedeelde verantwoordelijkheid worden. Elk van deze partners brengt eigen expertise, ervaringen en verwachtingen mee. Door intensief samen te werken, afspraken te maken en regelmatig met elkaar in dialoog te gaan, creëren we een krachtige leeromgeving waarin de student kan groeien

Elke student legt daarbij een eigen weg af. Wij geloven in een flexibel en haalbaar traject, waarin ruimte is om rekening te houden met eerder verworven competenties en de specifieke context van elke student, zonder daarbij de vooropgestelde leeruitkomsten en bekwaamheden uit het oog te verliezen.

De keuze voor Brussel maakt deze opleiding bijzonder. Studenten leren lesgeven binnen het Nederlandstalig onderwijs in een grootstedelijke en superdiverse omgeving. Brussel is een stad vol verhalen, talen, culturen, mogelijkheden en uitdagingen. De Brusselse onderwijscontext daagt studenten uit om met een open blik naar kinderen, jongeren, gezinnen en de samenleving te kijken.

Dit draaiboek wil de dialoog tussen student, werkplek en opleiding ondersteunen en ervoor zorgen dat iedere partner weet welke rol en verantwoordelijkheid hij of zij opneemt. Het moet een houvast bieden om verwachtingen te verduidelijken en samenwerking te versterken.

Misschien ook interessant om te weten is dat we voor deze opleiding nauwe samenwerkingsverbanden hebben opgezet met verschillende scholengemeenschappen uit Brussel en de rand rond Brussel. Maar ook mensen die niet in Brussel lesgeven, zijn uiteraard welkom in onze opleiding.

Twijfel niet! U koos voor het mooiste beroep van de wereld! Samen leren. Samen groeien. Samen sterke leraren vormen.

We wensen u alvast veel succes en een boeiende tijd!

Inhoudsopgave

.....	1
VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE	1
1 VERKLARENDE WOORDENLIJST	3
2 INLEIDING	4
3 WAT IS DUAAL LEREN?	6
3.1 KORTE OMSCHRIJVING.....	6
3.2 ONZE PIJLERS.....	6
4 DE GOUDEN DRIEHOEK	8
4.1 WAT IS DE GOUDEN DRIEHOEK?	8
4.2 DRIEHOEKSGESPREKKEN	9
4.3 DE VERWACHTINGEN VAN DE VERSCHILLENDE PARTNERS VAN DE GOUDEN DRIEHOEK	10
5 STUDIEPROGRAMMA VOOR 60 - 90 - 120 S.P.....	16
5.1 OPLEIDINGSONDERDELEN (OPO's).....	16
5.2 GRONDPLAN LERARENOPLEIDING KLEUTERONDERWIJS	17
6 POP OF PERSOONLIJK ONTWIKKELINGSPLAN.....	20
6.1 WAT IS DIT?	20
6.2 WAAR VIND IK DEZE POP?.....	20
6.3 WAARVOOR WORDT DEZE POP GEBRUIKT?.....	21
6.4 WIE HEEFT TOEGANG TOT UW POP?	21
6.5 UW POP, UW VERANTWOORDELIJKHEID.....	21
6.6 HOE ZIT HET MET PRIVACY?	22
6.7 WAAR VIND IK DAN DE FEEDBACK OP MIJN EVALUATIE TERUG?	23
6.8 PROBLEMEN MET UW POP? WAT NU?	23
7 COACHING	24
7.1 WAT HOUDT COACHING IN?	24
7.2 HOE INSCHRIJVEN?	24
7.3 VUL UW POP AAN!	25
8 LEERMIDDELEN	26
8.1 TOLEDO ULTRA.....	26

8.2	CURSUSMATERIAAL	26
8.3	ONLINE CONTENT	26
9	PRAKTIJK.....	27
9.1	TAAKINVULLING	27
9.2	ORGANISATIE	27
9.3	PRAKTIJK GEÏNTEGREERD IN VERSCHILLENDE PRAKTIJK-OPO'S	27
9.4	BEZOEK VAN DE PRAKTIJKBEGELEIDER OP DE WERKPLEK	28
10	EVALUATIE	29
10.1	HOE WORDT GEËVALUEERD?	29
10.2	HOE WEET IK WAT ER WORDT GEËVALUEERD?	29
10.3	WANNEER WORDT GEËVALUEERD?	29
10.4	UW POP, EEN BELANGRIJK MEDIUM VOOR EVALUATIE	30
10.5	WAT ALS U NIET SLAAGT VOOR EEN OPO?	30
10.6	WAT MET UW DREMPELPAKKET?	31
11	PLANNING	32
11.1	UURROOSTER	32
11.2	PLANNING VAN DE COACHING	32
12	EDUSTART	33
13	CONTACTGEGEVENS	34
14	DE OPO-FICHES	35
14.1	OVERZICHT VAN DE OPO'S PER TRAJECT	35
14.2	WAT VINDT U IN DEZE FICHES?	36
15	BIJLAGE 1: DE OPOFICHES	37
16	BIJLAGE 2: SCHOLENGEMEENSCHAPPEN	94
17	BIJLAGE 3: EIGENAARSCHAP IN DE OPLEIDING	95
18	BIJLAGE 4: LEIDRAAD INTAKEGESPREK	96

1 Verklarende woordenlijst

OPO: Opleidingsonderdeel of vak

POP: Persoonlijk OntwikkelingsPortfolio: Uw POP vindt u via Toledo Ultra

Toledo Ultra: ons digitaal leerplatform

SP: StudiePunten

LUK: LeerUitKomsten: de te bereiken doelen bij een OPO (opleidingsonderdeel)

E.P. examenperiode

Wat kunt u in dit draaiboek vinden?

We geven graag een woordje uitleg over wat duaal leren is en over de pijlers waarop wij ons baseerden bij het vormgeven van deze opleiding. Dit vindt u in hoofdstuk 3.

Zoals eerder vermeld besteden we veel aandacht aan een nauwe samenwerking met het werkveld. Daarom maken we gebruik van de gouden driehoek.

In hoofdstuk 4 beschrijven we wat we bedoelen met die gouden driehoek, wie er in deze driehoek is betrokken en welke verwachtingen we hebben voor deze verschillende actoren. In dit hoofdstuk vindt u ook meer info over het intakegesprek wat tevens het eerste driehoeksgesprek is.

In hoofdstuk 5 geven we een overzicht van de mogelijke trajecten en de daarbij horende studieprogramma's. Afhankelijk van uw vooropleiding volgt u een bepaald traject. Er zijn 3 mogelijkheden, namelijk een traject van 60, 90, 120. Bij elk traject hoort een bepaald studieprogramma met opleidingsonderdelen.

Om u goed te kunnen opvolgen en begeleiden, maken we gebruik van een portfolio via Toledo, uw POP (Persoonlijk OntwikkelingsPlan). Hoe dit werkt, leest u in hoofdstuk 6.

Naast lessen voorzien we ook coaching. Wat we hiermee bedoelen, leest u in hoofdstuk 7. U vindt ook specifiekere informatie omtrent coaching per opleidingsonderdeel in de OPO-fiches op het einde van het draaiboek.

We gebruiken in de opleiding verschillende soorten leermiddelen. Welke dat zijn en hoe hiervan gebruik kan maken, leest u in hoofdstuk 8.

Omdat deze opleiding u opleidt tot een professionele Bachelor, zetten we heel sterk in op praktijk. Bepaalde competenties ga je kunnen aantonen binnen uw eigen jobinvulling, voor andere ga je ervaringen moeten kunnen opdoen in een andere context binnen jouw school. Wat we verwachten binnen de praktijk-OPO's, vindt u in hoofdstuk 9.

In hoofdstuk 10 kan u terugvinden hoe en wanneer er geëvalueerd wordt binnen duaal leren en in hoofdstuk 11 vindt u meer toelichting bij de planning van de lessen en de coaching terug.

Bij Odisee kan elke startende leerkracht kan zich inschrijven voor de cursus Edu-start. Dit is een gratis aanbod dat we sterk aanbevelen vooraleer u de opleiding start. In dit pakket krijg je de belangrijkste zaken aangeboden die u zouden moeten helpen om de eerste periode als startende leerkracht goed door te komen. U vindt alle informatie hierover in hoofdstuk 12.

In hoofdstuk 13 zetten we nog even alle belangrijke contactgegevens voor u op een rijtje. Aarzel niet om deze personen te contacteren voor meer uitleg of indien u vragen heeft.

In hoofdstuk 14 u een overzicht van alle opleidingsonderdelen. We werken met OPO-fiches per OPO waarin we alle belangrijke informatie voor u op een rijtje hebben gezet. Het is belangrijk om deze fiches goed door te nemen vooraleer we in het intakegesprek uw traject samenstellen.

3 Wat is Duaal leren?

3.1 Korte omschrijving

Duaal leren is een onderwijsvorm waarbij de student zelf, de opleiding en de werkplek gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het leerproces van de student. Bij duaal leren combineer je lesgeven met studeren. Je werkt in een school/klascontext en volgt daarnaast lessen aan de hogeschool, waardoor je theorie en klaspraktijk direct kan integreren.

3.2 Onze pijlers

3.2.1 Leren op de werkplek, in de hogeschool én via hybride leerpaden

- U volgt een verkorte lerarenopleiding. Afhankelijk van het diploma dat u voordien behaalde, volgt u een traject van 60, 90 of 120 studiepunten. We nemen de eerder verworven competenties uit uw vorige opleiding dus mee in rekening. Vandaar dat u dus minder studiepunten moet opnemen.
- Maar ook het aantal lesdagen is heel beperkt. Afhankelijk van uw eerder behaald diploma volgt u **een halve dag tot een volledige dag per week les op de campus**.
- We gaan er dus vanuit dat verschillende competenties ook **op de werkplek** kunnen worden aangeleerd en geëvalueerd. Het is dus belangrijk dat u tijdens de opleiding **als leerkracht aan de slag bent in een kleuterschool**.
- Naast het leren op de werkplek en op de hogeschool worden vanuit verschillende opleidingsonderdelen ook **hybride leerpaden** aangeboden waarin leren op verschillende plaatsen en manieren wordt gecombineerd.

3.2.2 Nauwe samenwerking tussen werkplek en hogeschool

- Een duale opleiding impliceert een **nauwe samenwerking tussen de werkplek en de hogeschool**. Al van bij het vormgeven van deze opleiding, zijn we in overleg gegaan met verschillende scholengroepen. De **lijst van de scholengemeenschappen** waarmee we samenwerken, vindt u in bijlage 2.

- Er moeten zowel op de werkplek als in de hogeschool competenties worden behaald. **Regelmatig overleg** is dus aangewezen. Dit organiseren we via de **driehoeksgesprekken** waarover u meer informatie vindt in hoofdstuk 4.

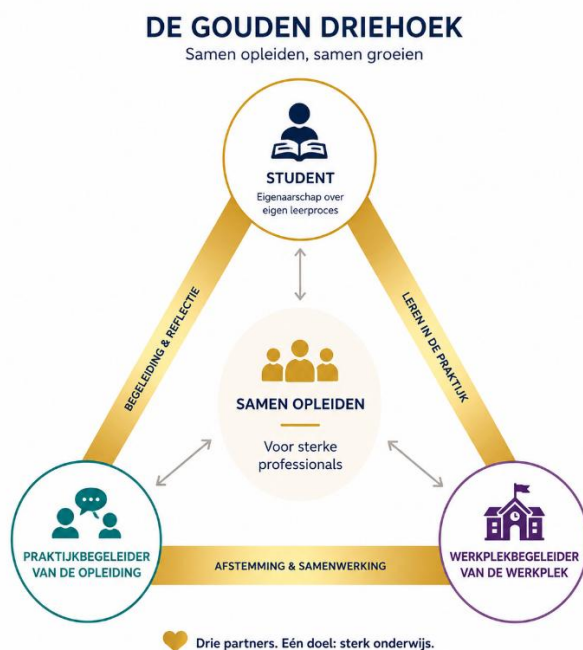
3.2.3 Flexibel traject

- Het traject dat u volgt wordt samengesteld **vanuit uw persoonlijke noden**. U kiest dus zelf de opleidingsonderdelen die u in een opleidingsfase wil volgen. De samenstelling van uw pakket is gebaseerd op verschillende zaken:
 - De taakinvulling die je krijgt op de werkplek
 - Uw voorgeschiedenis
 - Uw talenten
 - Uw sociale context
 - ...
- Per opleidingsfase (academiejaar) kunt u maximaal 60 SP opnemen.
- We trachten voor u en samen met u een **haalbaar traject** samen te stellen. Dat doen we tijdens het intakegesprek waarin we uw profiel in kaart brengen en op basis hiervan **uw traject** samenstellen. Het traject zal er dus voor elke student anders uitzien.
- We werken met **evaluatiemomenten op verschillende tijdstippen**. Op die manier **verspreiden we de werkdruk** over het volledige opleidingsjaar.

4 De gouden driehoek

4.1 Wat is de gouden driehoek?

Zoals eerder aangegeven, duaal leren krijgt pas echt betekenis wanneer student, opleiding en werkplek samen verantwoordelijkheid voor het leerproces van de student. De student leert immers niet alleen vanuit de opleiding, maar zal de opgedane kennis en inzichten voortdurend met ervaringen uit de praktijk kunnen verbinden. De werkplek biedt een authentieke leeromgeving waarin de student kan oefenen, ervaren en groeien. De opleiding zorgt voor het pedagogisch-didactische kader, ondersteuning en verbinding tussen theorie en praktijk.

Deze samenwerking vraagt om een sterk partnerschap, waarin de drie partijen elkaar aanvullen en regelmatig met elkaar afstemmen. Iedereen heeft daarbij een eigen rol en verantwoordelijkheid, maar het gezamenlijke doel staat centraal: de professionele groei van de student tot een competente en zelfbewuste leraar.

4.1.1 Over welke drie partners gaat het binnen deze gouden driehoek?

- Dat is op de eerste plaats **de student** zelf.
- Daarnaast wordt **een begeleider van de hogeschool** aangeduid die het proces van de student opvolgt en begeleidt.
- Ook op **de werkplek moet een begeleider** worden aangeduid die het traject van dichtbij mee opvolgt.

4.1.2 Wie zijn er nog betrokken bij het leerproces?

- De vakdocenten die zowel vakinhouden, didactiek aanbieden maar ook een coachende rol opnemen
- Collega's op de werkplek die mee helpen ondersteunen. We denken daarbij aan de klasleerkrachten, de zorgcoördinator, de directie, de aanvangsbegeleider,...

4.2 Driehoeksgesprekken

De samenwerking krijgt concreet vorm in driehoeksgesprekken tussen de student, de opleiding en de werkplek. Deze gesprekken vinden op verschillende momenten in het traject plaats tussen de partners van de gouden driehoek nl;

- De student
- De begeleider van de werkplek (werkplekbegeleider)
- De begeleider van de hogeschool (praktijkbegeleider)

4.2.1 Planning + inhoud van deze gesprekken

Deze gesprekken vinden op verschillende momenten in het traject plaats. Ze vinden plaats op de werkplek van de student of online via teams. Het aantal staat echter niet vast. Ze bieden ruimte om ervaringen te bespreken, verwachtingen af te stemmen, feedback te delen, leerdoelen bij te stellen en samen te bepalen welke volgende stappen de student nodig heeft.

- Het eerste driehoeksgesprek = een intake- of opstartgesprek.
- De planning van de volgende gesprekken zal afhangen van individuele noden, ter opvolging van evaluatie- en groeimomenten en afronding van een opleidingsfase.

Andere zaken die hier ook aan bod kunnen komen:

- **Organisatie praktijk** in functie van de praktijk- opleidingsonderdelen (OPO's)
- **Bijsturen** traject
- **Evaluatie** van de praktijk-opleidingsonderdelen (OPO's)
- Enz. ..

4.2.2 Het intakegesprek

Dit intakegesprek is eigenlijk het eerste driehoeksgesprek dus zowel u als uw begeleider van de werkplek en uw begeleider van de hogeschool is hierop aanwezig. Na de inschrijving krijgt u een uitnodiging voor een intakegesprek want dit moet zo vroeg mogelijk op semester georganiseerd worden.

Doel van dit eerst gesprek:

- Zicht krijgen op uw persoonlijke beginsituatie
- In kaart brengen van uw taakinvulling in het werkveld
- Op basis van dit profiel het samenstellen van een haalbaar traject.

We gebruiken een standaard sjabloon om uw profiel in kaart te brengen. Het sjabloon vindt u in bijlage 4.

4.3 De verwachtingen van de verschillende partners van de gouden driehoek

4.3.1 De student

4.3.1.1 Wie?

- De student is uiteraard de **hoofdrolspeleer in dit traject**.
- Aangezien de student is ingeschreven in de verkorte opleiding 'Duaal leren' heeft deze student **reeds een Bachelor- of Masterdiploma van een andere opleiding**.
- De student is echter als zij-instromer **aan het werk in een kleuterschool**.

4.3.1.2 Welke verwachtingen hebben we ten aanzien van de student?

➤ Eigenaarschap

Wij verwachten eigenaarschap van de student dit wil zeggen dat hij initiatief neemt in functie van zijn leerproces. Hij doet voorstellen, overlegt en communiceert met alle betrokken partijen, stelt eigen leerdoelen voorop, ... (zie visie op eigenaarschap in bijlage 3)

➤ Traject bepalen:

Als student heeft u zelf het beste zicht op uw persoonlijke situatie. Werkt u voltijds, deeltijds? Heeft u een groot gezin? Bent u actief in verschillende verenigingen? Studeert u gemakkelijk of heeft u veel tijd nodig? Zijn er eerder verworven competenties? Het zijn allemaal zaken die het traject mee kunnen bepalen. Er wordt verwacht dat u tijdens het **intakegesprek**, samen met de begeleider van uw school en een begeleider van de hogeschool, uw persoonlijk profiel in kaart brengt en op basis van dit profiel **uw persoonlijk traject** bepaald.

➤ Tewerkgesteld in een kleuterschool

U bent ingeschreven in een duale opleiding om het diploma voor kleuteronderwijs te behalen. Dit is een verkorte opleiding. Daarom verwachten we dat u **zo snel mogelijk aan de slag gaat in een kleuterschool**. De werkplek is nodig om een aantal competenties te kunnen bereiken. Verder info over taakinvulling en de organisatie van jouw praktijk kan je vinden in hoofdstuk 9.

In principe kunt u in elke school werken en bij ons de opleiding volgen. We werken echter nauw samen met een aantal scholengemeenschappen. De lijst van de scholengemeenschappen waarmee we samenwerken vindt u in bijlage.

➤ Het bijhouden van het eigen leertraject in de POP (Persoonlijk OntwikkelingsPlan) via Toledo- portfolio

We verwachten dat je met een portfolio in Toledo zal werken. Dit portfolio is van u persoonlijk. Hierop zal te vinden zijn welk traject u volgt, welke OPO's u opneemt, hoe uw taakinvulling op de werkplek eruitziet,... Maar het wordt ook gebruikt om alle evaluaties bij te houden. Op die manier kunnen zowel mensen op de werkplek als in de hogeschool jou begeleiden en evalueren. Het is dus heel belangrijk dat u dit portfolio goed aanvult (wat betreft evaluaties, informatie omtrent de coaching

die u volgt en informatie vanuit de driehoeksgesprekken) zodat uw begeleiders goed overzicht behouden. Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 7.

➤ Goede communicatie en overleg met je begeleiders

Jouw begeleiders zijn de mensen die je nauw opvolgen dus ze moeten voldoende door jou op de hoogte gehouden worden.

Zo is het belangrijk om regelmatig een driehoeksgesprek te hebben met uw praktijkbegeleider en de begeleider van de school waar u werkt. Deze gesprekken kunnen zowel op de werkplek als via Teams gebeuren. Uw begeleiders kunnen deze gesprekken aanvragen en plannen maar ook uzelf. We verwachten dat u zich goed voorbereid voor deze driehoeksgesprekken.

Ook moet u tijdig doorgeven aan de begeleiders wanneer u wat organiseert in het kader van een praktijk – OPO. Het is namelijk zo dat de begeleider van de hogeschool voor elk praktijk-OPO tijdens één activiteit tracht langs te komen. Indien u dit niet tijdig laat weten, kan de docent zich niet organiseren. Het is dan mogelijk dat u dit opnieuw zal moeten organiseren en voorbereiden.

➤ Lessen volgen en inhouden zelfstandig doornemen

We raden aan om de lessen van deze OPO's te volgen op de campus. Het is echter zo dat niet alle inhouden voor deze OPO's aan bod kunnen komen tijdens de contacturen. Dat is onmogelijk binnen het aantal beschikbare contacturen. Daarom is het ook nodig dat inhouden op zelfstandige basis worden doorgenomen. Ga daarom zeker goed deze verwachtingen na.

➤ Inplannen en volgen van coachingsmomenten

Wanneer er geen opleidingsonderdeel (OPO) uit uw traject werd gepland, kunt u coaching volgen. Deze coachingsmomenten zijn zeer waardevol. U kunt er terecht met vragen/ problemen die u tijdens uw lespraktijk ondervindt maar er is vaak ook een aanbod dat de betrokken docent aanbiedt en dat een meerwaarde kan bieden voor uw lespraktijk. Het is uw verantwoordelijkheid om u in te schrijven voor coaching (verder toelichting zie hoofdstuk 7).

4.3.2 De werkplekbegeleider

4.3.2.1 Wie?

We zijn ervan overtuigd dat het noodzakelijk is om voldoende begeleiding op de werkplek te voorzien zodat de startende leerkracht de nodige ondersteuning krijgt. Om voldoende leerkansen te benutten is het belangrijk dat je voldoende ondersteuning, feedback krijgt op de werkplek. Deze rol kan door verschillende mensen worden opgenomen. We geven hieronder een aantal mogelijkheden:

- De aanvangsbegeleider van de school
- De directie
- Of nog iemand anders? (lieft geen nabije collega)

4.3.2.2 Welke verwachtingen hebben we t.a.v. deze werkplekbegeleider?

- Deelname aan de driehoeksgesprekken
We vragen dat de begeleider zoveel mogelijk aanwezig is tijdens deze driehoeksgesprekken. Op die manier kan de begeleider mee bepalen en opvolgen van een haalbaar traject voor de student, rekening houdend met de taakinvulling van de student op de werkplek. Zo is hij/zij mee op de hoogte van welk traject de student volgt en welke verwachtingen hieraan gekoppeld zijn. Hij/zij kan dan het proces goed mee opvolgen en eventueel meehelpen om de praktijk bij te sturen zodat de student optimaal kan leren.
- Hulp bieden bij het organiseren van de praktijk i.f.v. de vooropgestelde LUK's
Voor elk praktijk- opleidingsonderdeel worden **leeruitkomsten** (LUK's) geformuleerd die moeten worden toegepast in de praktijk zelf. Deze LUK's kunnen soms in de eigen werkcontext worden nagestreefd maar soms zullen ook speciale stages moeten worden georganiseerd om deze LUK's te kunnen behalen. **De begeleider van de werkplek kan daarbij helpen.**
- Ondersteunen en begeleiden in de praktijk
Wij verwachten dat je met vragen terecht kan bij uw werkplekbegeleider. Ook kan deze begeleider feedback geven op lesvoorbereidingen, activiteiten die je

uitvoert, ... of planning van specifieke activiteiten begeleiden. Het kan ook interessant zijn om andere leerkrachten te **observeren**. Dat kan dus eventueel ook uw aanvangsbegeleider zijn die voor u iets toont.

➤ Evalueren

We vragen dat er **voor sommige opleidingsonderdelen ook op de werkplek zelf wordt geëvalueerd**. We begrijpen uiteraard dat dit niet voor iedereen evident is om te doen. Daarom kan ook de directie deze rol opnemen. We voorzien vanuit de hogeschool **duidelijke richtlijnen om deze evaluatie goed te kunnen doen**.

4.3.3 De praktijkbegeleider van de hogeschool

4.3.3.1 Wie?

- Een docent van de hogeschool

4.3.3.2 Wat zijn de verwachtingen t.a.v. van deze praktijkbegeleider?

- De docent ondersteunt u in uw groeiproces als leerkracht.
 - Er zijn verschillende soorten begeleidingsactiviteiten mogelijk; lesson-study, observatie met feedback, begeleiding bij het ontwerpen van lesvoorbereidingen, het bijsturen van een traject, ondersteuning bij topics die de student zelf aanbrengt, ... De student en de docent bepalen samen hoe de begeleiding wordt ingevuld. We verwijzen graag naar het document in bijlage 7 met een overzicht van mogelijke werkvormen die een praktijkbegeleider kan inzetten.
 - De docent **kijkt regelmatig het portfolio (POP) na**.
 - Deze docent gaat ook **met de vakdocenten van het desbetreffende OPO in overleg omtrent het proces van de student**.
- Organiseren en deelnemen aan driehoeksgesprekken
De docent moet **altijd aanwezig zijn op elk driehoeksgesprek**. Deze gesprekken kunnen zowel op de werkplek als via Teams worden georganiseerd.

Bij het intakegesprek zal de docent ook waken over een voor de student haalbaar traject bv; bepaalde OPO's al dan niet samen opnemen, organisatie van de praktijk,... Sjabloon intake-gesprek zie bijlag 4

➤ Evalueren

De docent observeert en geeft feedback voor praktijkvakken op basis van vooropgestelde criteria. Dit verslag wordt doorgegeven aan de verantwoordelijke docent van het desbetreffende OPO. Alle gegevens worden dan samengelegd om de beoordeling voor dat OPO te bepalen.

Indien nodig kan de begeleider vragen om de praktijk anders of bijkomend te organiseren.

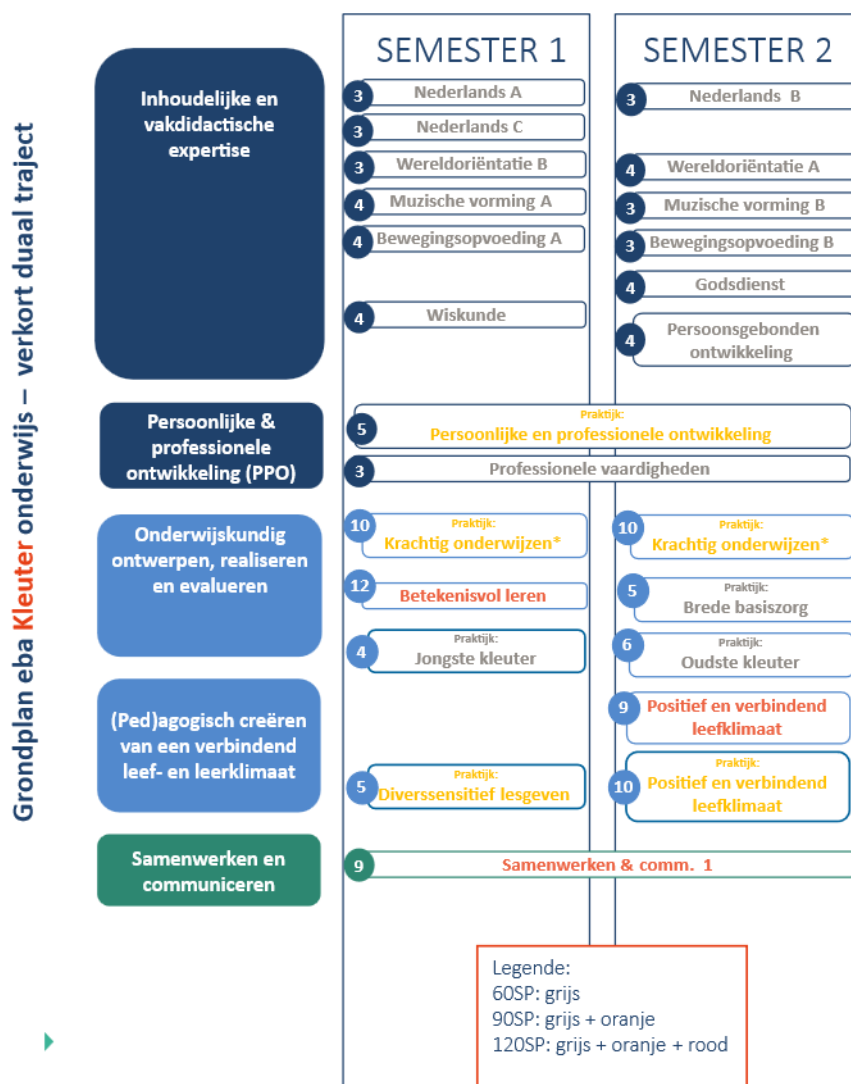
5 Studieprogramma voor 60 - 90 - 120 S.P.

5.1 Opleidingsonderdelen (OPO's)

Elk opleidingsonderdeel of vak houdt een aantal studiepunten in. De optelsom van deze studiepunten bepaalt uw studieprogramma en traject. Uw traject hangt af van eerder verworven competenties en/of diploma's (zie hieronder per traject).

- Uw aanwezigheid op de hogeschool is afhankelijk van uw studieprogramma en de OPO's die u opneemt. Het is echter sterk aan te raden om op dinsdag aanwezig te zijn op de hogeschool bv; om samen te werken met medestudenten, af te spreken met docenten (voor coaching), gebruik te maken van de mediatheek, ... Het is namelijk echt nodig om **die dinsdag volledig te benutten in functie van uw opleiding!**
- Voor de opleidingsonderdelen moet u leeruitkomsten (LUK's) bereiken. Deze LUK's staan bij elk OPO opgesteld, zowel in dit draaiboek, op de Toledo van dit vak als in uw persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). Zo weet u dus in principe goed wat er van u wordt verwacht.
- Voor elk OPO werd een opleidingsfiche in dit draaiboek opgenomen. Deze vindt u in hoofdstuk 14.

5.2 Grondplan Lerarenopleiding Kleuteronderwijs

5.2.1 Traject 60 studiepunten

5.2.1.1 Voor wie?

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van een **Bachelordiploma Lerarenopleiding OF een Master in de Pedagogische wetenschappen**

- **Tewerkgesteld in een kleuterschool.**

5.2.1.2 *Studieprogramma*

Deze studenten volgen **alle grijze vakken** uit het grondplan.

5.2.1.3 *Wanneer les?*

Studenten die een programma van 60 SP volgen, hebben **elke week les op dinsdagvoormiddag** (Met uitzondering van een aantal dinsdagen waarop u wel een ganse dag wordt verwacht). We verwijzen graag naar de planning om te weten wanneer u welk OPO heeft.

5.2.2 Traject 90 studiepunten

5.2.2.1 *Voor wie?*

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van **een diploma Bachelor of Master uit een aanverwante opleiding** zoals Orthopedagogie, Maatschappelijk werk, Logopedie,...
- **Tewerkgesteld in een kleuterschool.**

5.2.2.2 *Studieprogramma*

Deze studenten volgen **alle grijze en oranje vakken** uit het grondplan.

5.2.2.3 *Wanneer op de campus?*

De grijze OPO's worden telkens op dinsdagvoormiddag georganiseerd. De oranje OPO's worden in de namiddag gepland. U zal dus ook regelmatig een hele dag les hebben. We verwijzen graag naar de planning om te weten wanneer u welk OPO heeft.

5.2.3 Traject 120 studiepunten

5.2.3.1 *Voor wie?*

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van **een diploma op Bachelor- of Masterniveau**
- **Tewerkgesteld in een kleuterschool**

5.2.3.2 *Studieprogramma*

Deze studenten volgen **alle grijze, oranje en rode vakken** uit het grondplan.

5.2.3.3 *Wanneer op de campus?*

Studenten die een programma van 120 SP volgen, hebben **elke week op dinsdag (een volledige dag)** les op de hogeschool.

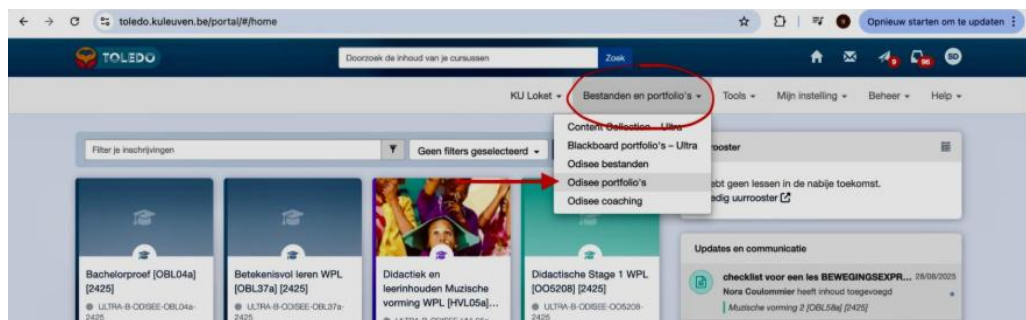
6 POP of Persoonlijk OntwikkelingsPlan

6.1 Wat is dit?

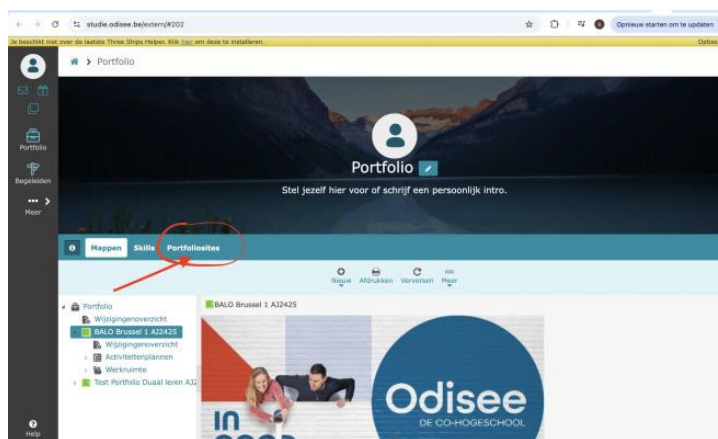
Omdat u in een duale opleiding zit, zullen veel verschillende personen u begeleiden en evalueren. Omdat iedereen op de hoogte zou zijn van uw traject werken we met een portfolio **via Toledo**. Op dit portfolio wordt uw **Persoonlijk OntwikkelingsPlan bijgehouden**. Daarom noemen we dit portfolio **POP**.

6.2 Waar vind ik deze POP?

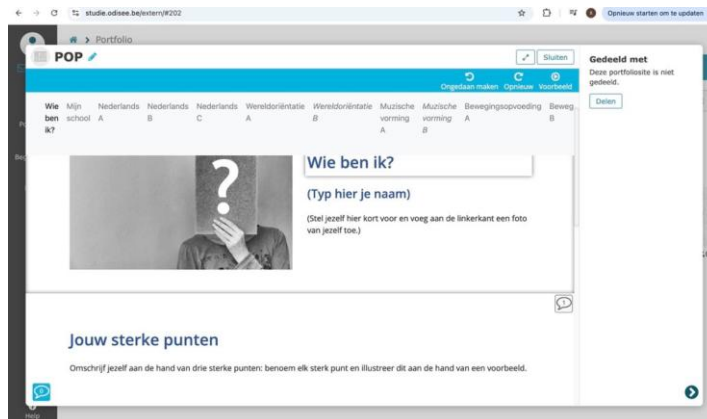
- Log in op Toledo.
- Open Odisee portfolio's.

- Klik op Portfoliosites

- Nu ziet u uw POP staan.
- Klik erop!
- U kunt starten met het personaliseren van uw POP!

6.3 Waarvoor wordt deze POP gebruikt?

Op deze POP wordt uw groeiproces in kaart gebracht. Ook **alles omtrent evaluatie wordt hier verzameld**. Het biedt dus overzicht zodat al betrokken docenten en begeleiders kunnen terugvinden welke OPO's u volgt, afrondde of nog moet volgen.

6.4 Wie heeft toegang tot uw POP?

- **Uzelf.** Enkel u kan materiaal aan deze POP toevoegen. U kan de POP ook persoonlijker maken door de lay-out aan te passen.
- Uw **begeleiders** kunnen enkel materiaal bekijken en feedback geven via de tekstballonnen.
- **Alle vakdocenten** via hun persoonlijke login en wachtwoord.
- **Externe begeleider van de werkplek**
 - We raden aan om maar 1 (max. 2 begeleiders) van de werkplek toegang te geven tot uw POP.
 - Deze begeleider kan toegang krijgen wanneer u zijn of haar naam en emailadres doorgeeft aan de begeleider van de hogeschool. Via hem of haar krijgt u een eenmalige login en paswoord waarmee de begeleider kan inloggen. Hij of zij moet dit paswoord dan personaliseren. Vanaf dan kan hij of zij ook toegang tot uw POP krijgen.

6.5 Uw POP, uw verantwoordelijkheid

Enkel jij kan materiaal op uw POP plaatsen. Het is heel belangrijk om deze POP goed aan te vullen met het gevraagde materiaal. Als u het materiaal niet tijdig oplaadt, zal u ook niet geëvalueerd kunnen worden.

Let op: er is ook een werkruimte, die mappen zijn enkel om in te werken en voor feedback van docenten.

- Welke rubrieken moet je aanvullen en opladen?

Een **omschrijving van wie u bent:**

- Uw talenten
 - Uw werkpunten
 - Uw vooropleiding
 - Uw traject
 - Uw school waar je werkt en hoe jouw team eruitziet
 - Welke taak je daar opneemt.
 - Wie uw begeleiders zijn
 - ...
- Een rubriek waar u informatie vanuit **de driehoeksgesprekken** op bijhoudt.
 - Er is ook een **agenda waarin u zowel uw evaluatiemomenten als de organisatie van de praktijk kan bijhouden**
 - **Voor elk OPO is er een tabblad.** Hierop staan de **leeruitkomsten, de criteria voor evaluatie en de praktische organisatie van de evaluatie** beschreven. Hier moet je dan ook **al het materiaal opladen** wat wordt gevraagd.
Belangrijk: maak **enkel de OPO's zichtbaar die u volgt.**

6.6 Hoe zit het met privacy?

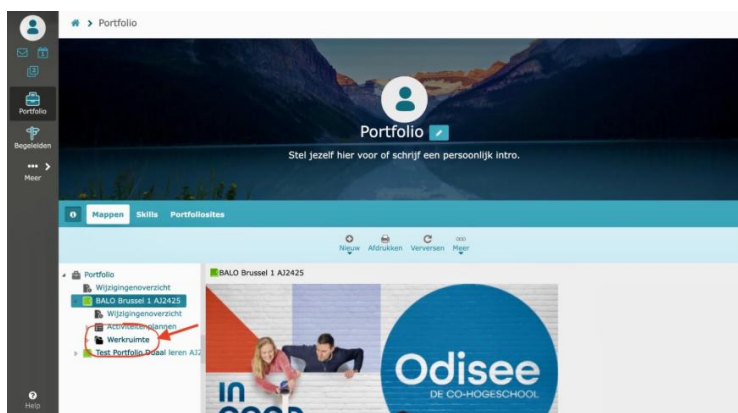
Omdat we **enkel met login en paswoorden** werken, krijgen **enkel deze personen toegang tot uw POP.**

Het is echter wel belangrijk om u bewust te zijn van het feit dat alle betrokken docenten en begeleiders alles op deze POP kunnen zien. Deze POP wordt echter voornamelijk voor evaluatie gebruikt. Het is dus niet de bedoeling dat u hierop ook privé-zaken gaat verzamelen.

6.7 Waar vind ik dan de feedback op mijn evaluatie terug?

Omdat u dus de enige bent die materiaal kan opladen op uw POP kunnen ingevulde feedbackdocumenten van de docenten en begeleiders NIET op uw POP worden opgeladen.

Deze worden in de werkruimte in uw portfolio opgeladen in de desbetreffende map bij elk OPO.

6.8 Problemen met uw POP? Wat nu?

Contacteer zo snel mogelijk uw praktijkbegeleider van de hogeschool!

7 Coaching

7.1 Wat houdt coaching in?

- Naast de contacturen per OPO organiseren we ook coaching. Op de dinsdagen dat u geen les heeft, kan u dus coaching volgen.
- Coaching wordt **vanuit elk OPO** georganiseerd. Er zijn ongeveer 4 coachingssessies per OPO voorzien.
- Deze coachingssessies kunnen **divers ingevuld** worden. Zo kan er vraaggestuurd gewerkt worden maar kan er ook een aanbod van een docent worden voorzien. Voor beide mogelijkheden moet u zichzelf wel vooraf inschrijven. Vraaggestuurde coaching kan ook via Teams gebeuren.
- Maak gebruik van deze coaching. Ze zijn zeer waardevol en vormen een belangrijke aanvulling op de lessen. Bovendien kunt u er ook vragen stellen vanuit uw eigen dagelijkse praktijk en dus niet enkel vanuit de (praktijk-)OPO's van de hogeschool.

7.2 Hoe inschrijven?

- Het overzicht van de coachingssessies vindt u op de Toledotegel 'Coaching'. De inschrijvingslinken voor de afzonderlijke sessies worden telkens aangevuld. In dit overzichtsdocument vindt u ook de planning van de lessen. Op die manier heeft u alles in 1 overzicht.
- Opgelet, inschrijven is echt verplicht. (Voor vraaggestuurde coaching kan dat tot de dag zelf nog, voor coaching via aanbod kan dat ten laatste op maandagochtend, 9u). Ook als u via Teams wil deelnemen aan de vraaggestuurde coaching, moet u zich inschrijven.
- U kan zich ook inschrijven voor OPO's die u op dat moment nog niet volgt of niet meer volgt.
- Wanneer lessen samenvallen met coachingssessies raden we aan om dan toch voor de les te kiezen. (Maar u heeft hier uiteindelijk zelf de keuze en verantwoordelijkheid in).

7.3 Vul uw POP aan!

We vragen u om in uw POP **bij het desbetreffende OPO én bij de rubriek 'coaching'** aan te geven welke coaching u volgt. Op die manier zijn uw begeleiders ook mee op de hoogte.

8 Leermiddelen

8.1 Toledo Ultra

Dit is het digitaal leerplatform waarmee we werken.

Voor elk OPO is een tegel op Toledo Ultra voorzien. Uw ISP (Individueel Studiepunten Programma) bepaalt welke OPO's voor u openbaar staan.

Opgelet! U kan docenten ook vragen om u in te schrijven voor OPO's die u nog niet of niet meer volgt. (Of u kan uzelf ook inschrijven. Vraag hulp hierbij bij uw praktijkbegeleider.)

Elke tegel bestaat uit leermodules en voor elk OPO is er een rubriek 'Cursuswijzer' waarin u informatie over de evaluatie, de inhoud en de opbouw van de Toledo Ultra-cursus vindt. Hier vindt u ook de link naar de OPO-fiche.

8.2 Cursusmateriaal

Naast de Toledo Ultra waarop online cursussen kunnen staan, kan de docent ook met **handboeken** werken. **De lijst met leermiddelen** vindt u telkens in de OPO-fiche, hier achteraan het draaiboek. We vragen u om deze boeken **tijdig aan te kopen**.

8.3 Online content

Voor sommige OPO's worden ook **digitale leermiddelen** aangeboden. Hiervoor verwijzen we graag naar **de Toledo-cursus** die bij elk OPO hoort.

Ook kan u beroep doen op Edu-Gids. Hierop kunt u heel wat inspirerend materiaal vinden om u te helpen bij uw praktijk. U kan registreren met uw odisee-mailadres en u kan de **EDU-gids** vinden via deze link:

<https://www.odisee.be/een-vlotte-start-als-zij-instromer-dankzij-edustart>

9 Praktijk

9.1 Taakinvulling

Voor ons zijn volgende **jobinvullingen aangewezen**:

- Als co-teacher in één of meerdere klas (deeltijds of voltijds)
Let op: je moet voldoende zelfstandig aan de slag kunnen.
- Als duobaan-partner in één of meerdere klassen (deeltijds of voltijds)
- Als klasleerkracht (niet het meest ideale om te leren)
- Ook indien u de taak van zorgleerkracht of ondersteuner opneemt, kunt u de opleiding volgen. Het is echter belangrijk om dit mee te nemen bij het samenstellen van uw traject want er moeten ook voldoende oefenkansen in lesgeven gepland kunnen worden!

9.2 Organisatie

U bent als student verantwoordelijk voor het organiseren van uw praktijk. Uiteraard doet u dit in samenspraak met uw begeleiders.

U kunt sommige leeruitkomsten (LUK's) van bepaalde praktijk-opleidingsonderdelen (OPO's) in uw eigen klascontext behalen. Voor andere leeruitkomsten (LUK's) zal u extra praktijkdagen of -weken moeten organiseren.

Uw praktijkbegeleider kan u helpen bij het organiseren van deze praktijkweken.

9.3 Praktijk geïntegreerd in verschillende praktijk-OPO's

In alle praktijk-OPO's worden leeruitkomsten geformuleerd die u moet nastreven in de praktijk. Afhankelijk van uw traject (60, 90 en 120 SP) zal u dus verschillende praktijk-OPO's opnemen en dus ook de praktijk volgens deze verwachtingen moeten organiseren. In het studieprogramma dat bij uw traject past, vindt u over welke praktijk-OPO's het gaat.

9.4 Bezoek van de praktijkbegeleider op de werkplek

Het aantal bezoeken wordt niet vooraf bepaald. We trachten wel regelmatig langs te komen en ook regelmatig een driehoeksgesprek te organiseren.

In principe is het wel zo dat er voor elk praktijk-OPO een bezoek wordt gepland daarom is het van belang dat u uw begeleider goed op de hoogte brengt van uw plannen in kader van de praktijk-OPO's. Indien u dat niet doet, kan het dat de docent u niet kan komen observeren. De kans bestaat dan dat u dit opnieuw zal moeten organiseren en dus ook opnieuw zal moeten voorbereiden.

10 Evaluatie

10.1 Hoe wordt geëvalueerd?

- Via permanente evaluatie. Dat kan door materiaal dat u aanbiedt via het portfolio (POP) of via observaties die we deden tijdens uw klaspraktijk.
- Via opdrachten (al dan niet met mondelinge presentatie) die u in uw POP oplaadt.
- Via mondelinge of schriftelijke examens al dan niet tijdens de examenperiodes (3 dinsdagen in januari en 3 dinsdagen in juni)

10.2 Hoe weet ik wat er wordt geëvalueerd?

- Bij elk opleidingsonderdeel worden **de leeruitkomsten** (LUK's) opgelijst. Dit zijn de **doelen die u moet bereiken per OPO**. Deze lijst vindt u zowel op Toledo (bij de rubriek Evaluatie) als op het portfolio (POP) bij het desbetreffende OPO als in elke OPO-fiche (zie hoofdstuk 13 OPO-fiches).
- Na de LUK's worden **de verwachtingen** waaraan u moet voldoen opgelijst. Deze verwachtingen worden soms ook in een evaluatiewijzer of een kijkwijzer vertaald. Ook deze lijst vindt u zowel in de Toledo-cursus als bij het desbetreffende OPO op de POP als in de OPO-fiche (bijlage 1) terug.
- We voorzien ook een rubriek waarin wordt aangegeven **hoe deze evaluatie praktisch verloopt**, wat tegen wanneer wordt verwacht.

10.3 Wanneer wordt geëvalueerd?

- We werken dus **zowel met permanente evaluatie als met evaluaties tijdens de examenperiode**.
- Op die manier trachten we de **evaluatiedruk te verspreiden over het ganse opleidingsjaar**.
- Het is wel belangrijk dat u **zelf goed overzicht blijft houden!** We adviseren dus om zelf een agenda bij te houden waarin u de deadlines van de verschillende evaluaties in noteert! We voorzien voor u daarvoor een handige tool op uw POP.
- Het is ook zo dat een docent verschillende evaluatiemomenten kan opgeven en dat u zich voor 1 van deze momenten zal moeten inschrijven. Zorg dus dat u deze

informatie niet mist! Ook deze informatie vindt u terug bij de praktische informatie omtrent evaluatie bij het desbetreffend OPO in uw POP, op Toledo of in de OPO-fiche.

10.4 Uw POP, een belangrijk medium voor evaluatie

- Zoals al eerder werd uitgelegd werken we **met een portfolio of uw persoonlijk ontwikkelingsplan waarop alle evaluaties van alle OPO's zijn opgenomen.**
- Op deze POP vindt u dus alle informatie die u nodig heeft om uw evaluatie te kunnen voorbereiden, indienen en afleggen.
- Er wordt dus ook verwacht dat u alles wat moet geëvalueerd worden op deze POP tijdig oplaadt! **U bent hiervoor verantwoordelijk!**
- Hou in deze POP ook zelf uw evaluatie-agenda bij! U kan dat doen via de agenda die op deze POP te vinden is.

10.5 Wat als u niet slaagt voor een OPO?

10.5.1 Niet slagen op een praktijk-OPO?

- Het is belangrijk om uw praktijk goed te plannen. Gebruik daarvoor de planningstool op uw POP! Wanneer u de praktijk- LUK's voor een bepaald OPO onvoldoende behaalt, kan u gevraagd worden om hierop verder te oefenen. Daarom is het van belang om praktijk niet op het einde van het semester te plannen.
Deze extra oefenkansen zijn niet voor elk praktijk-OPO mogelijk. De verantwoordelijke docent bepaalt of deze maatregel wel of niet kan worden toegepast.
- Wanneer u na verlengde oefenkansen nog steeds niet slaagt zal u het praktijk-OPO opnieuw moeten opnemen. Voor een Praktijk-OPO uit het eerste semester kan dat eventueel in het tweede semester. Voor een praktijk-OPO uit het tweede semester zal dat in het volgend academiejaar moeten gebeuren.

10.5.2 Niet slagen op een ander OPO?

- Wanneer u niet slaagt op een ander OPO dan een praktijk-OPO kunt u gewoon herkansen tijdens examenperiode 3 in augustus.

Opgelet! Voor sommige OPO's moeten u zaken uittesten in de praktijk om te kunnen slagen en dat is moeilijk als u uitstelt tot augustus. Bespreek dus goed met de betrokken docent wat de consequenties zijn en of er eventuele alternatieven zijn.

Voor de praktische organisatie en de inhoud van het examen in examenperiode 3 moet u zelf contact opnemen met de betrokken docent. Hij/ zij zal met u een moment afspreken, alsook bepalen wat de verwachtingen bij het examen zijn.

- Lees hiervoor ook goed de OPO-fiche door!

10.6 Wat met uw drempelpakket?

Voor alle informatie omtrent het decretale drempelpakket verwijzen we graag naar de [Odissee-link](#) hierover. Daar staat alles heel duidelijk uitgelegd.

11 Planning

11.1 Uurrooster

De planning van de contacturen van elk OPO's kan je terugvinden in het officiële uurrooster. Gelieve dit wekelijks te checken. Soms zijn er onvoorziene omstandigheden waardoor we (lastminute) nog leswissels moeten invoeren.

11.2 Planning van de coaching

Bij start van het semester krijgt u een link doorgestuurd. Via deze link krijgt u een overzicht van wanneer er voor welk OPO coaching wordt voorzien. U kan zich dan inschrijven op verschillende coaching-sessies. Inschrijven is verplicht!

12 EDUSTART

Bij Odisee kan elke startende leerkracht zich inschrijven voor een opstart-cursus. Nog voor jouw lerarenopleiding start, wordt u ondersteund bij uw eerste stappen in het onderwijs.

U vindt er alles over via deze [link](#)!

We bevelen deze cursus dan ook heel hard aan!

13 Contactgegevens

Opleidingshoofd kleuteropleiding:

Els Mertens: els.mertens@odisee.be

Werkplekbegeleiders Odisee:

- Ruth Alberts: ruth.alberts@odisee.be
- Sara Berckmans: sara.berckmans@odisee.be
- Sonja De Lange: sonja.delange@odisee.be
- Katrien Vandenberghe: katrien.vandenberghe@odisee.be
- Annemie Natens: annemie.natens@odisee.be

Trajectbegeleider:

Ilse Banck: ilse.banck@odisee.be

Verantwoordelijke verkort duaal leren traject kleuteronderwijs:

Annemie Natens: annemie.natens@odisee.be

Verantwoordelijke verkort duaal traject lager onderwijs:

Sonja De Lange: sonja.delange@odisee.be

Voor het email-adres van de verantwoordelijke docenten van de verschillende opleidingsonderdelen verwijzen we graag naar de desbetreffende OPO-fiche.

14 De OPO-fiches

14.1 Overzicht van de OPO's per traject

De OPO-fiches vindt u in bijlage op het einde van dit draaiboek. We geven u eerst graag een overzicht van de opleidingsonderdelen per traject.

14.1.1 60 studiepunten

- OPO's die in het eerste semester worden georganiseerd
 - Nederlands A & C
 - Wiskunde
 - WO B
 - Muzische vorming A
 - Bewegingsopvoeding A
 - Praktijk Jongst Kleuter
 - Professionele vaardigheden (jaarvak)
- OPO's die in het tweede semester worden georganiseerd
 - Nederlands B
 - WO A
 - Muzische vorming B
 - Bewegingsopvoeding B
 - Godsdienst
 - Persoonsgebonden ontwikkeling
 - Praktijk Zorg
 - Praktijk Oudste kleuter
 - Professionele vaardigheden (jaarvak)

14.1.2 90 studiepunten

Alle OPO's hierboven opgesomd bij 60 studiepunten + bijkomende volgende OPO's:

- OPO's die in het eerste semester worden georganiseerd
 - Persoonlijke en professionele ontwikkeling (jaarvak)

- Praktijk Krachtig onderwijzen (wordt ook in semester 2 georganiseerd)
- Praktijk Diversresponsief lesgeven
- OPO's die in het tweede semester worden georganiseerd
 - Persoonlijke en professionele ontwikkeling (jaarvak)
 - Praktijk Krachtig onderwijzen (wordt ook in semester 1 georganiseerd)
 - Praktijk Positief en Verbindend Leefklimaat

14.1.3 120 studiepunten

Alle OPO's die bij 60 en 90 studiepunten werden opgesomd + bijkomende volgende OPO's:

- OPO's die in het eerste semester worden georganiseerd:
 - Betekenisvol leren
 - Samenwerken en communiceren (jaarvak)
- OPO's die in het tweede semester worden georganiseerd:
 - Positief en verbindend leefklimaat
 - Samenwerken en communiceren (jaarvak)

14.2 Wat vindt u in deze fiches?

- De leeruitkomsten (de doelen voor dit OPO)
- Welke inhouden aan bod komen.
- Wat er wordt geëvalueerd, aan welke criteria moet worden voldaan en hoe de evaluatie praktisch wordt georganiseerd.
- Wat de coaching voor dat vak inhoudt.
- Welke leermiddelen worden gebruikt.

15 Bijlage 1: DE OPOFICHES

NEDERLANDS A – 3 S.P. - sem 1

Naam docent: Jaantje Verbruggen – jaantje.verbruggen@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik leg het eerste taalverwervingsproces uit, ik situeer bij een casus op welk taalniveau een kleuter zich bevindt en ik verantwoord mijn keuze op basis van talige kenmerken.
2. Ik beschrijf het tweede taalverwervingsproces en de beïnvloedende factoren volgens actuele inzichten.
3. Ik beheers een actueel didactisch model om rijke en begrijpelijke woordenschat bij kleuters aan te brengen, ik pas dit didactisch model toe op een casus en ik verantwoord mijn didactische keuzes.
4. Ik ontwerp zelfstandig een taalbeschouwingsactiviteit voor kleuters afgestemd op de vooropgestelde doelen en ik verantwoord mijn didactische keuzes.
5. Ik ontwerp, selecteer, en verantwoord doelgericht taalontwikkelingsmateriaal en taalspelletjes, afgestemd op de taalontwikkeling van kleuters.

INHOUDEN:

Mondelinge taal in de kleuterklas

- Eerste en tweede taalverwervingsproces (NT1 & NT2)
- Meertaligheid in de kleuterklas
- Taal-denk-ontwikkend lesgeven: de drie cirkels van de krachtige leeromgeving met inzet van de drie taalgroeimiddelen: taalaanbod, taalruimte, taalfeedback (inleiding)
- Woordenschatonderwijs

Taalbewustzijn stimuleren in de kleuterklas

- Taalbeschouwing in de kleuterklas
- Taalontwikkelingsmaterialen en taalspelletjes

EVALUATIE:

• Evaluatievorm:

De evaluatie gebeurt via een mondeling examen, open boek, en vindt op de campus plaats.

• Praktische informatie:

Er is één evaluatiemoment, gepland in januari. De student schrijft zich in op een tijdslot via het uurrooster dat door de docent wordt voorzien.

Herkansen:

Zelfde voorwaarden als EP1.

Examen vindt plaats op een vast moment in augustus.

COACHING bij dit OPO:

- Er worden vier coachings aangeboden:
- Twee coachings die vertrekken vanuit vragen van studenten omtrent items die tijdens de contacturen van het OPO aan bod komen
- Twee coachings die vertrekken vanuit vragen van studenten omtrent items die niet tijdens de contacturen van het OPO aan bod komen

LEERMIDDELEN:

- Cursussen Nederlands:
 - Mondelinge taal in de kleuterklas & T(D)OL (Jaantje Verbruggen)
 - Taalbewustzijn en taalbeschouwing in de kleuterklas (Jaantje Verbruggen)
 - Woordenschatonderwijs in de kleuterklas (Jaantje Verbruggen)
- Zelfstudiepakket NT1 & NT2
- De digitale leeromgeving (Toledo Ultra), waar studiemateriaal, oefeningen, bijlagen, studieleidraden (bv. PPT's) ... op geplaatst worden....

NEDERLANDS B – 3 S.P. - sem 2

Naam docent: Jaantje Verbruggen – jaantje.verbruggen@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik beschrijf, op basis van actuele inzichten, de verwerving van beginnende geletterdheid en de factoren die deze beïnvloeden; en herken deze in concrete praktijksituaties.
2. Ik ontwerp zelfstandig activiteiten die de ontwikkeling van beginnende geletterdheid stimuleren, met aandacht voor differentiatie en afgestemd op de doelen in de leerlijn beginnende geletterdheid; en ik verantwoord mijn didactische keuzes op basis van een actueel didactisch model.
3. (Integratie van mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid) Ik stimuleer de mondelinge taalvaardigheid van kleuters als fundament voor geletterdheid, en integreert deze doelgericht in activiteiten die gericht zijn op lezen en schrijven.
4. Ik beoordeel zelfstandig ondersteunende materialen (zoals methodes, activiteitsuggesties en monitoringinstrumenten) in functie van de ontwikkeling van beginnende geletterdheid en mondelinge taalvaardigheid; en verantwoord waarom deze materialen geschikt zijn.
5. Ik ontwerp zelfstandig een talensensibiliserende activiteit voor kleuters afgestemd op de vooropgestelde doelen, en richt een hoek of klasomgeving in volgens de principes van talensensibilisering. Ik kan ook bestaande activiteiten of hoeken talensensibiliserend verrijken, en ik verantwoord mijn keuzes op didactische gronden.

INHOUDEN:

Schriftelijke taal in de kleuterklas

- Ontluikende geletterdheid
- Kaatje Klank

Talensensibilisering in de kleuterklas

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Het opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van:

- **Portfolio (50%)**
- **Individueel mondeling examen (30%)**
- **Schriftelijke casustoets (20%)**

Deze evaluatievormen brengen in samenhang in beeld in welke mate de student de leeruitkomsten beheerst, met aandacht voor didactische toepassing en theoretische onderbouwing.

Portfolio:

De student stelt een digitaal portfolio samen met praktijkgerichte opdrachten waarin hij/zij:

- de klascontext analyseert;
- activiteiten ontwerpt en (indien mogelijk) uitvoert rond ontluikende geletterdheid, fonemisch bewustzijn en talensensibilisering;
- didactische keuzes expliciteert en koppelt aan relevante theorie;
- praktijkbewijzen selecteert en duidt;
- materialen of aanpakken kritisch analyseert;
- reflecteert in functie van de leeruitkomsten.

Mondeling examen:

Tijdens het individueel mondeling examen:

- licht de student het portfolio toe en verantwoordt gemaakte keuzes; en
- verbindt de student praktijkvoorbeelden met theoretische kaders.

Schriftelijke casustoets:

De casustoets bestaat uit toepassingsgerichte vragen waarin de student:

- praktijksituaties analyseert vanuit de theorie rond taalontwikkeling en geletterdheid;
- didactische keuzes beoordeelt en onderbouwt.

Praktische organisatie:

- Het portfolio wordt digitaal ingediend tegen een vooraf gecommuniceerde deadline **tijdens de examenperiode**.
- Het individueel mondeling examen vindt plaats **tijdens de examenperiode**, op een individueel ingepland moment na indiening van het portfolio.
- De schriftelijke casustoets wordt georganiseerd **tijdens de examenperiode**.

Herkansen

Bij een herkansing:

- dient de student een **herwerkt portfolio** in met verwerking van feedback;
- legt de student opnieuw een **mondeling examen** af;
- legt de student opnieuw een **schriftelijke casustoets** af.

De student toont daarbij aan de leeruitkomsten alsnog te beheersen, met correcte didactische keuzes en onderbouwd vanuit de theorie.

Bij herkansing worden het **herwerkt portfolio**, het **mondeling examen** en de **schriftelijke casustoets** opnieuw gepland **in de voorziene herkansingsperiode**.

COACHING bij dit OPO:

- Er worden vier coachings aangeboden:
- Twee coachings die vertrekken vanuit vragen van studenten omtrent items die tijdens de contacturen van het OPO aan bod komen.
- Twee coachings die vertrekken vanuit vragen van studenten omtrent items die niet tijdens de contacturen van het OPO aan bod komen.

LEERMIDDELEN:

- Cursus Nederlands B:
 - Ontluikende geletterdheid stimuleren in de kleuterklas (Jaantje Verbruggen)
 - Taalbewustzijn: talensensibilisering in de kleuterklas (Jaantje Verbruggen)
- De digitale leeromgeving (Toledo Ultra), waar studiemateriaal, oefeningen, bijlagen, studieleidraden (bv. PPT's) ... op geplaatst worden....

NEDERLANDS C – 3 S.P. - sem 1

Naam docent: Jaantje Verbruggen – jaantje.verbruggen@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik beoordeel zelfstandig verhalen en poëzie voor kleuters en ik verantwoord waarom deze teksten geschikt zijn.
2. Ik ontwerp zelfstandig een interactieve voorlees- of vertelactiviteit van een verhaal of gedicht voor kleuters afgestemd op de vooropgestelde doelen en de lees- en luisterstrategieën en ik verantwoord mijn didactische keuzes.
3. Ik ontwerp zelfstandig het aanbod, de inrichting, de leesopdrachten en de leerkrachtbegeleiding van de boekenhoek afgestemd op de vooropgestelde doelen en ik verantwoord mijn didactische keuzes.
4. Ik beoordeel zelfstandig rijke teksten voor kleuters in functie van domeinoverschrijdende doelen en activiteiten en ik verantwoord waarom deze teksten geschikt zijn.
5. Ik ontwerp zelfstandig een (herhaalde) (voor)lees- of vertelactiviteit van een rijke tekst met aandacht voor differentiatie afgestemd op de vooropgestelde, domeinoverschrijdende doelen en de lees- en luisterstrategieën en ik verantwoord mijn didactische keuzes
6. Ik ontwerp zelfstandig een activiteitencyclus voor kleuters die het verhaalbegrip of de vaardigheid om zelf te vertellen versterkt, afgestemd op de vooropgestelde doelen en ik verantwoord mijn didactische keuzes.

INHOUDEN:

Een krachtige (voor)leesomgeving in elke kleuterklas/-school

- Verhalen en poëzie
- Interactief en herhaald voorlezen
- Andere soorten (rijke) teksten (van A-Z)
- Boekenhoek
- (Prenten)boeken en (voor)leesmaterialen voor alle hoeken/ontwikkelingsdomeinen
- Boekoverschrijdend werken
- Narratieve vaardigheden

Verhaalbegrip en narratieve vaardigheden van kleuters

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De evaluatie bestaat uit een digitaal praktijkportfolio en een individueel mondeling examen. Het praktijkportfolio bevat vijf opdrachten die aansluiten bij de inhoud van het opleidingsonderdeel en de coachings:

- Een krachtige (voor)leesomgeving
- De boekenhoek
- Interactief voorlezen en rijke teksten (met een eerste en herwerkte uitvoering)
- Twee poëzieactiviteiten
- Een activiteitencyclus rond verhaalbegrip en narratieve vaardigheden.

Elke opdracht bevat een korte theoretische onderbouwing, de ontwikkelde materialen, documentatie van de klaspraktijk (foto's en waar gevraagd videofragmenten) en een kritische reflectie waarin observaties van kleuters, feedback en professionele groei centraal staan.

Het portfolio wordt afgesloten met een individueel mondeling examen waarin de student alle opdrachten toelicht en de gemaakte didactische keuzes verantwoordt. De feedback van de mentor wordt meegenomen in de eindbeoordeling.

Praktische organisatie:

Het mondeling examen vindt plaats op een vast moment in het examenrooster (EP1). Het portfolio wordt volledig opgeladen ten laatste drie dagen voor het mondeling examen.

Herkansen:

Niet-verworven competenties worden aangetoond via een aangepast portfolio en een mondeling examen, met aandacht voor feedbackverwerking en vertaalslag van theorie naar (eventueel gesimuleerde) praktijk.

COACHING bij dit OPO:

Er worden drie coachings aangeboden, rond de volgende onderwerpen:

- Activiteiten rond (voor)leesmaterialen van A-Z
- Vraaggestuurde sessie rond de boekenhoek
- Feedback op voorlees-/vertelactiviteiten
- Er wordt ook één workshop aangeboden, rond poëzie en de poëzie-mobiel.

LEERMIDDELEN:

- Cursussen bij **Nederlands C:**
 - (Met) boeken wérken in de kleuterklas - Deel 1
 - (Met) boeken wérken in de kleuterklas - Deel 2
 - Verhaalbegrip en narratieve vaardigheden van kleuters

- <https://www.boekenhouder.be/>
- <https://www.iedereenleestacademie.be/>
- De digitale leeromgeving (Toledo Ultra), waar studiemateriaal, oefeningen, bijlagen, studieleidraden (bv. PPT's) ... op geplaatst worden

WISKUNDE – 4 S.P. - sem 1

Naam docent: Annelies Boone – annelies.boone@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik beschik over inhoudelijke expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
2. Ik beschik over vakdidactische expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
3. Ik benader de (ver)nieuwe(nde) tendensen kritisch.

INHOUDEN:

- Verkennen van de zes **wiskundige domeinen**:
 - Getallenkennis
 - Bewerkingen
 - Meten en metend rekenen
 - Meetkunde
 - Kansrekenen & statistiek
 - Probleemoplossend denken & vraagstukken
- Observeren en evalueren van de **wiskundige ontwikkeling** van kleuters.
- Ontwerpen, realiseren en evalueren van een **doel- en ontwikkelingsgericht wiskundeaanbod**.
- Afstemmen van het wiskundeaanbod op de **observaties, ontwikkelingsnoden en zone van naaste ontwikkeling** van kleuters.
- Ontwerpen en realiseren van **rijke wiskundige leeromgevingen** die ruimte bieden voor exploratie, begeleiding en verdere inoefening.

EVALUATIE:

Je toont aan dat je de leeruitkomsten van dit OPO beheerst door voor vier wiskundige domeinen een doelgericht wiskundeaanbod uit te werken. Je:

- vertrekt vanuit observaties van de wiskundige ontwikkeling van kleuters;
- ontwerpt, realiseert en evalueert een doel- en ontwikkelingsgericht wiskundeaanbod;
- stemt het aanbod af op de zone van naaste ontwikkeling van de kleuters;
- stuurt het aanbod bij op basis van observaties en reflectie;
- werkt voor één domein een differentiatieaanbod uit;
- ontwerpt en presenteert een duurzame wiskundebox.

Evaluatievorm:

Je doorloopt voor vier wiskundige domeinen een professionele ontwerpcyclus.

Per domein:

- observeer en analyseer je de wiskundige ontwikkeling van de kleuters;
- ontwerp je een doel- en ontwikkelingsgericht wiskundeaanbod dat aansluit bij hun zone van naaste ontwikkeling;
- realiseer je dit aanbod in de praktijk;
- evalueer je het aanbod aan de hand van observaties en eigen reflectie;
- stuur je het aanbod waar nodig bij.

De vier leeractiviteiten hebben betrekking op de volgende domeinen:

- Getallenkennis (inclusief bewerkingen);
- Meten en metend rekenen;
- Meetkunde;
- Logisch denken en redeneren (kansrekenen & statistiek, probleemoplossend denken en vraagstukken).

Daarnaast:

- Werk je voor één domein een differentiatieaanbod uit;
- ontwerp, realiseer en presenteer je een duurzame wiskundebox.

Praktische organisatie:

Op het einde van het semester, stel je de uitgewerkte wiskundebox voor (mondeling op de campus).

Voorbereidingen en reflecties dien je in op 2 vooraf bepaalde indienmomenten.

Je doorloopt voor vier wiskundige domeinen een professionele ontwerpcyclus.

COACHING bij dit OPO:

- Coaching bij de opdracht van de box
- Lesvoorbereidingen

LEERMIDDELEN:

- Leermiddelen op Toledo Ultra.
- Peerlings, W., & Grimmonprez, J. (2026). Kleuters en wiskunde: Van doelen naar praktijk - volledig herziene editie. Lannoo Uitgevers Groep.
(let op: deze editie moet nog verschijnen!)

WERELDORIËNTATIE A – 4 S.P. - sem 2

Naam docent: Annemie Natens - annemie.natens@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

- Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot de mens in relatie met zijn omgeving om vanuit de concrete werkelijkheid ervaringen op te doen
- Ik verantwoord de keuze van bestaand didactisch materiaal in leeractiviteiten op basis van de didactiek wereldoriëntatie met betrekking tot inhouden inzake de mens in relatie met zijn omgeving in functie van de te bereiken leerdoelen
- Ik ontwerp zelfstandig didactisch materiaal en leeractiviteiten met betrekking tot inhouden inzake de mens in relatie met zijn omgeving via de didactiek wereldoriëntatie in functie van de te bereiken leerdoelen

INHOUDEN:

Vaste inhouden:

- Minimumdoelen
- Didactische principes
- Onderzoekende houding
- Bronnen hanteren

Wetenschap en techniek

- Organismen en hun omgeving
- Het menselijk lichaam

Aardrijkskunde en Geschiedenis

- Dagelijks & historisch tijdsbesef
- Omgevingsleer (de exploratietocht)

Didactische werkvormen

- De waarneming
- De exploratietocht

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- De student selecteert minimum- en leerplandoelen uit het discipline Aardrijkskunde of/en Wetenschap en techniek. Op basis van deze doelen ontwerpt de student twee degelijke activiteiten die voldoen aan de vooropgestelde criteria (kijkwijzer).
- De student geeft één van deze lessen ook effectief in de praktijk en reflecteert schriftelijk op het ontwerp en de realisatie van de activiteit. Dat kan in de eigen klas of in kader van een praktijk-OPO.
- Er kan gebruik gemaakt worden van een kijkwijzer met aandacht voor algemene didactische principes en voor specifieke werkvormen.

Praktische organisatie:

- Mondelinge toelichting op twee momenten, door de docent vastgelegd tijdens examenperiode in juni. Voor de presentatie maakt de student met de betrokken docent een afspraak in die afgesproken periode. Mondeling worden er vragen gesteld en is de kans er om toe te lichten.
Dit kan op de campus of online.
- De schriftelijke voorbereiding wordt vooraf ingeleverd.

COACHING bij dit OPO:

- Feedback op aanbod W.O.-activiteiten (ook voor eigen praktijk).
- Vraaggestuurde coaching

LEERMIDDELEN:

- Toledo ultra

WERELDORIËNTATIE B – 3 S.P. - sem 1

Naam docent: Annemie Natens - annemie.natens@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik beheers de inhoudelijke expertise inzake duurzame ontwikkeling vanuit een diverssensitieve grondhouding.
2. Ik beheers de onderzoeks- en ontwerpcyclus en kan leeractiviteiten en didactisch materiaal ontwerpen die het onderzoekend- en ontwerpend leren bij kinderen stimuleren
3. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot STEM (wetenschappelijke, wiskundige, technische en engineering-gelinkte concepten en praktijken) om complexe vragen of levensechte problemen interdisciplinair op te lossen.
4. Ik analyseer bestaande educatieve materialen en ontwerp zelfstandig didactisch materiaal en leeractiviteiten met betrekking tot inhouden inzake STEM (wetenschappelijke, wiskundige, technische en engineering-gelinkte concepten en praktijken) via de didactiek STEM in functie van de te bereiken leerdoelen.

INHOUDEN:

Vaste inhouden:

- Minimumdoelen
- Didactische principes
- Onderzoekende houding
- Bronnen hanteren – kennis verbreden

Wetenschap & Techniek

- Natuurkundige verschijnselen
- Eigenschappen van materie
- Technologie
- Wetenschappelijke en technologische problemen benaderen

Duurzaamheid

Didactische werkvormen

- STE(A)M (onderzoekend en ontwerpend leren)
- De ontdek-en onderzoekhoek
- De huishoudelijke activiteit

EVALUATIE::

Evaluatievorm:

- De student selecteert minimum- en leerplandoelen uit het discipline wetenschap en techniek. Op basis van deze doelen ontwerpt de student een STEM-aanbod dat voldoet aan de vooropgestelde criteria (kijkwijzer).
- De student vertrekt vanuit een wetenschappelijk inzicht en doet een onderzoek hierrond (inhoudsanalyse). Je doet een brainstorm met kleuters in de praktijk om voor kennis te activeren en reflecteert hierop.
- Je stemt je STEM-aanbod af op je brainstorm met de kleuters. Het is aan te raden om het aanbod (of een deel ervan) uit te voeren in de praktijk.
- Er kan gebruik gemaakt worden van een kijkwijzer met aandacht voor algemene didactische principes en voor specifieke werkvormen.

Praktische organisatie:

- Mondelinge toelichting op twee momenten, door de docent vastgelegd tijdens examenperiode in januari. Voor de presentatie maakt de student met de betrokken docent een afspraak in die afgesproken periode. Mondeling worden er vragen gesteld en is de kans er om toe te lichten. Dit kan op de campus of online.
- De schriftelijke voorbereiding wordt vooraf ingeleverd.

COACHING bij dit OPO:

- Feedback op aanbod W.O.
- Vraaggestuurd

LEERMIDDELEN:

- Toledo Ultra
- Handboek 'STERK in STEM'

MUZISCHE VORMING A – 4 S.P. - sem 1

Naam docent: Loes Hubrechts - loes.hubrechts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Beschikken over inhoudelijke expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
2. Beschikken over vakdidactische expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
3. Kritische benaderen van (ver)nieuwe(nde) tendensen.

INHOUDEN:

Tijdens de contacturen ligt de focus op het ervaren van het muzisch-theoretisch kader.

Verschillende onderwerpen komen aan bod, waaronder:

- Wat is muzische vorming en wat houdt het bijbehorende dubbele doel in?
- Hoe zet ik hoekenwerk in binnen muzische vorming om actief en creatief leren te stimuleren?
- Hoe kan ik muzische tussendoortjes inzetten om creativiteit en betrokkenheid tijdens de schooldag te bevorderen?

De focus ligt bij muzische vorming A op muzische vorming algemeen, vertrekkende vanuit de domeinen beeld en muziek. De studenten dienen voor de aanvang van de les het bijhorende theoretisch kader door te nemen indien zij actief willen deelnemen aan de les.

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De studenten werken aan twee opdrachten, telkens met focus op de vakdidactische uitwerking van een muzisch domein:

1. Ontwikkel een kaartendek met inspirerende muzische tussendoortjes die je in de klas kunt inzetten. Werk de kaarten uit volgens het aangereikte sjabloon of ontwerp een eigen, overzichtelijke lay-out in Canva. Test deze uit in de klas. Tijdens Het mondelinge examen licht je het kaartendek toe.
2. Werk twee muzische hoeken uit in de kleuterschool. De eerste hoek is een vrije muzische hoek. Bij de tweede hoek volgen de kleuters een zelfstandige opdracht.

Praktische organisatie:

Tijdens het mondeling examen lichten ze hun aanpak en keuzes toe.

De studenten kiezen zelf wanneer ze de opdrachten en bijbehorende filmpjes indienen, zolang dit uiterlijk op de laatste dag van evaluatieperiode 1 (EP1) gebeurt.

COACHING bij dit OPO:

Vraaggestuurd:

Tijdens het academiejaar gaan we in gesprek om te achterhalen waar de student extra ondersteuning nodig heeft op het vlak van muzische vorming. Dit kan bijvoorbeeld het vergelijken van lesvoorbereidingen zijn, of samen een les uitwerken rond een bepaald thema of concept. Wat we precies aanpakken, stemmen we af in de loop van het jaar.

LEERMIDDELEN:

- De kleine zeppelin
- Koen Crul, Oetang bvba
Paperback
ISBN 978-94-6337-126-1

MUZISCHE VORMING B – 3 S.P. – sem. 2

Naam docent: Loes Hubrechts -- Loes.hubrechts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Beschikken over inhoudelijke expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
2. Beschikken over vakdidactische expertise van de verschillende leer- en vakgebieden.
3. Kritische benaderen van (ver)nieuwe(nde) tendensen.

INHOUDEN:

Tijdens de contacturen ligt de focus op het ervaren van het muzisch-theoretisch kader.

Verschillende onderwerpen komen aan bod, waaronder:

- Hoe bouw ik een muzische les op volgens het creatief proces, vertrekkend vanuit de conceptschijf met de bouwstenen en werkvormen van de verschillende domeinen (dans, muziek, drama, beeld en media)?
- Hoe kan ik geïntegreerd werken binnen de muzische lessen?
- Hoe bouw ik een open/gesloten opdracht op?

De focus ligt bij muzische vorming B op muzische vorming algemeen, vertrekkende vanuit de domeinen media, dans en drama. De studenten dienen voor de aanvang van de les het bijhorende theoretisch kader door te nemen indien zij actief willen deelnemen aan de les.

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De studenten maken een activiteitenvoorbereiding (AV) met focus op de gegeven vakdidactiek. Deze AV wordt uitgevoerd in de praktijk, waarbij de studenten zichzelf (laten) filmen tijdens de uitvoering.

Tijdens het mondeling examen lichten ze hun aanpak en keuzes toe.

Praktische organisatie:

De studenten kiezen zelf wanneer ze de opdrachten en bijbehorende filmpjes indienen, zolang dit uiterlijk op de eerste dag van evaluatieperiode 2 (EP2) gebeurt.

COACHING bij dit OPO:

Tijdens het academiejaar gaan we in gesprek om te achterhalen waar de student extra ondersteuning nodig heeft op het vlak van muzische vorming. Dit kan bijvoorbeeld het

vergelijken van lesvoorbereidingen zijn, of samen een les uitwerken. Wat we precies aanpakken, stemmen we af in de loop van het jaar.

LEERMIDDELEN:

- Naast de Toledo-pagina koopt de student onderstaand handboek aan:
De kleine zeppelin
Koen Crul, Oetang bvba
Paperback
ISBN 978-94-6337-126-1

GODSDIENST – 4 S.P. – sem. 2

Naam docent: Els Mertens – els.mertens@odisee.be

LEERMIDDELEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik toon aan inzicht te hebben in de religieuze en levensbeschouwelijke ontwikkeling van jonge kinderen en ik zie belang in van een degelijke begeleiding om deze ontwikkeling te kunnen stimuleren.
2. Ik kan het componentenschema en concretiseren in impulsen vanuit ervaringen van kinderen, impulsen vanuit geloofstaal en impulsen vanuit rituelen.
3. Ik kan het vakdidactisch kader voor goed godsdienstonderwijs concretiseren in activiteiten vanuit het basisschema voor leerprocessen religieuze ontwikkeling, nl. verkennen, verdiepen, verwerken.
4. Ik toon aan dat ik vertrouwd ben met de interpretatiekaders om de Bijbelverhalen (O.T en N.T.) op een goede manier te begrijpen en zinvol over te brengen naar de leerlingen. Hierbij wordt aandacht besteed aan het selecteren actualiseren, symboliseren, interculturaliseren van de verhalen in functie van de levensbeschouwelijke groei van kleuters.
5. Ik ontwerp zelfstandig godsdienstige activiteiten volgens de didactische kaders van het godsdienstonderwijs met bijzondere aandacht voor Bijbelverhalen, Godsbeelden, Jezusbeelden en geloofsverhalen.
6. Ik verantwoord de keuze van didactisch materiaal en de zinvolheid van de godsdienstige activiteiten vanuit een kritische houding en kan dit indien nodig aanpassen, wat leidt tot het verbeteren van de persoonlijke levensbeschouwelijke groei van kleuters.

INHOUDEN:

- Godsdienstonderwijs in Vlaanderen
- Levensbeschouwelijke groei van kleuters
- Godsdienstaanbod ontwerpen binnen verschillende thema's
- Bijbel
- Interlevensbeschouwelijk leren (levensbeschouwelijke verhalen, rituelen en gebed, ...)
- Omgaan met rouw en verlies

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Het godsdienstaanbod binnen 3 BC's wordt uitgewerkt en verantwoord.

- 1 keer binnen thema met niet-levensbeschouwelijk focusdoel
- 1 keer binnen thema met levensbeschouwelijk focusdoel
- 1 keer keuze

Praktische organisatie:

De student maakt een afspraak als dit gerealiseerd is om dit via teams toe te lichten. Er wordt vooral gepeild naar de verantwoording van keuzes vanuit de didactische en inhoudelijke kaders.

COACHING bij dit OPO:

- Vraaggestuurde coaching
- Mogelijke workshops:
 - Bibliodrama*
 - Bijbels vertellen*
 - Filosoferen met kinderen*
 - Bijbels BC
 - Materialenmarkt

*kan ook samen met studenten BaLO

LEERMIDDELEN:

- Toledo Ultra

BEWEGINGSOPVOEDING A – 4 S.P. – sem. 1

Naam docent: Els Dejaegere – els.dejaegere@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

Voor dit OPO betekent dit op kennisniveau:

1. Ik toon de waarde en de fundamenteën van bewegen aan vanuit het belang van een harmonische ontwikkeling en brede bewegingszorg bij jonge kinderen.
2. Ik toon aan dat ik op verschillende manieren leerinhouden en een organisatie doelgericht kan inzetten wat leidt tot actieve bewegingskansen doorheen de dag.
3. Ik structureer leerinhouden en -ervaringen tot een samenhangend geheel wat leidt tot een bewegingsactiviteit.
4. Ik reflecteer kritisch op observaties in de praktijk vanuit inhoudelijke kaders.
5. Ik gebruik een passende vaktaal en didactische organisatie die de lerende tot een verdere ontwikkeling stimuleert

IIINHOUDEN:

- Wat is bewegingsopvoeding?
- Wie geeft bewegingsopvoeding?
- Waar zijn bewegingskansen?
- Veiligheid en bewegen
- Motorische ontwikkeling van een kind

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Een schriftelijk examen waarin gepeild wordt naar de inhouden die aangeboden worden

Praktische organisatie:

Op de campus tijdens de evaluatieperiode van de reguliere studenten

COACHING bij dit OPO:

- Er is zowel fysiek (tijdens de CU'en) als online (door per mail een vraag te stellen) coaching mogelijk.

- De vragen kunnen zowel op kennisniveau als op toepassingsmogelijkheden zijn in de praktijk

LEERMIDDELEN:

- Veerle Florquin, Els Bertrands (2025) Speelkriebels voor kleuters. Acco Uitgeverij
ISBN 9789464672602

BEWEGINGSOPVOEDING B – 3 S.P. – sem. 2

Naam docent: Els Dejaegere – els.dejaegere@odisee.be

LEERMIDDELEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

Voor dit OPO betekent dit op toepassingsniveau:

1. Ik toon de waarde en de fundamenteën van bewegen aan vanuit het belang van een harmonische ontwikkeling en brede bewegingszorg bij jonge kinderen.
2. Ik toon aan dat ik op verschillende manieren leerinhouden en een organisatie doelgericht kan inzetten wat leidt tot actieve bewegingskansen doorheen de dag.
3. Ik structureer leerinhouden en -ervaringen tot een samenhangend geheel wat leidt tot een bewegingsactiviteit.
4. Ik reflecteer kritisch op observaties in de praktijk vanuit inhoudelijke kaders.
5. Ik gebruik een passende vaktaal en didactische organisatie die de lerende tot een verdere ontwikkeling stimuleert.

INHOUDEN:

Ontwikkelingsdoelen vertaald in een bewegingsaanbod

- Groot motorische en klein motorische vaardigheden in gevarieerde situaties
VERTAALD NAAR EEN AANBOD met inbegrip van de leraar als organisator:

Opmerking:

*fijne motoriek: manipuleren van = motorisch en zintuigelijk aspect

*sensorische prikkels, is tevens fijne motoriek (sensomotorisch leren)

- Zelfredzaamheid in kindgerichte bewegingssituaties (*)
- Opeenvolgende handelingen (*)
- Bewegingsantwoorden (*)
- Bewegen als expressie en communicatiemiddel (*)
- Gezonde en veilige levensstijl

VERTAALD NAAR EEN AANBOD:

- ademhaling, spanning <-> ontspanning (tijdens afsluiting of ontmoeten):
- rugpreventief werken
- veilig een aanbod voorbereiden, aanbieden en begeleiden

(*) Deze doelen worden deels bereikt door het aanbieden van het beschreven
Aanbod

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Een mondeling examen a.d.h.v. het gegeven bewegingsaanbod in de praktijk. Planning van het aanbod en activiteitenvoorbereidingen zijn de basis om de evaluatie te starten.

Praktische organisatie:

Op de campus tijdens de evaluatieperiode van de reguliere studenten

COACHING bij dit OPO:

- Er is zowel fysiek (tijdens de CU'en) als online (door per mail een vraag te stellen) coaching mogelijk.
- De vragen kunnen zowel op kennisniveau als op toepassingsmogelijkheden zijn in de praktijk

LEERMIDDELEN:

- Veerle Florquin, Els Bertrands (2025) Speelkriebels voor kleuters. Acco Uitgeverij
ISBN 9789464672602

PROFESSIONELE VAARDIGHEDEN – 3 S.P. – jaarvak

Naam docent: Loes Hubrechts – Loes.hubrechts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

6. Het eigen functioneren kritisch evalueren en zo nodig adequaat het handelen bijsturen

INHOUDEN:

Tijdens de contacturen ligt de focus op het beleven van de professionele vaardigheden (ukulele/zang, muzische grondhouding op eigen niveau, ademhaling/stemgebruik,...) De studenten worden uitgenodigd om verschillende vaardigheden zelf te oefenen in de praktijk.

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De student houdt een persoonlijk portfolio bij waarin wordt aangetoond dat de professionele vaardigheden worden geoefend en toegepast in de klaspraktijk. Buiten de verplichte onderdelen toont de student ook aan dat hij/zij aan andere vaardigheden gewerkt heeft. Daarnaast reflecteert de student over de meerwaarde van deze vaardigheden binnen die praktijk.

- Verplichte onderdelen:
- Toepassen van ukelele/zang
- Dramaopdracht/ dansopdracht
- Beschouwend gesprek vanuit kunst
- Eigen proces a.d.h.v. muzische grondhouding en kunstenaarsrollen

Praktische organisatie:

De studenten kiezen zelf wanneer ze de opdrachten indienen, zolang dit uiterlijk op de laatste dag van evaluatieperiode 2 gebeurt. Tussentijdse evaluatie is mogelijk tijdens de examenperiode in januari.

COACHING bij dit OPO:

Tijdens het academiejaar gaan we in gesprek om te achterhalen waar de student extra ondersteuning nodig heeft op het vlak van professionele vaardigheden.

Daarnaast worden ook enkele vaste workshops aangeboden.

LEERMIDDELEN:

- Toledo ultra

PRAKTIJK JONGSTE KLEUTER – 4 S.P. – sem 1

Naam docent: Annemie Natens - annemie.natens@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise te beschikken in functie van de eigenheid van de jongste kleuters.
2. Ik integreer brede vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en onderwijsactiviteiten op niveau van de jongste kleuters.
3. Ik realiseer leer- en onderwijsactiviteiten in een samenhangend leeraanbod vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie en op niveau van de jongste kleuters op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik creëer proactief een positief leef- en leerklimaat vanuit een basiskennis over zaken die bevorderend en belemmerend zijn voor leren en ontwikkelen in functie van de noden en behoeften van de jongste kleuters.

INHOUDEN:

- De noden en behoeften van de jongste kleuter
- Routines als kwaliteitsvolle leermomenten
- Opbouw aanbod van E.B. naar GSL
- Sensoriële belevingen
- Zelfredzaamheid en zindelijkheidstraining

DE EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- De student creëert een stimulerende leeromgeving
- Verwachtingen omtrent planning:
 - Er worden minimum twee weken aaneensluitend gepland in een klas 2,5- en of 3-jarigen
 - Week 1: participeren, observeren en opstart aanbod in functie van noden en voorkennis van de kleuters
Week 2: aanbod uitwerken vanuit een concreet materiaal, gekoppeld aan het (sub)thema dat reeds loopt of opgestart wordt in de klas
 - De student gaat vooraf minstens 2 dagen observeren in de klas waar de stage wordt georganiseerd

- Verwachtingen omtrent voorbereiding:
Hoe bereidt de student zich voor?
 - De student moet zicht hebben op de beginsituatie van de klas en kleuters (ter ondersteuning is er een bundel met richtvragen)
 - Er moet een weekschema gemaakt worden (met voorbereidende denkstappen), voor een geïntegreerd vakinhoudelijk en vakdidactisch onderwijsaanbod afgestemd op de noden en het niveau van de jongste kleuters aansluitend bij hun voorkennis en de minimumdoelen.
 - Elk aanbod moet in een activiteitenvoorbereiding vooraf uitgeschreven worden. Dit kan (verkort) in het systeem van de school.
 - Per dag wordt er schriftelijk gereflecteerd.
 - De student stuurt het aanbod bij op basis van feedback, reflecties, observaties.

- De student laadt volgende zaken op in de eigen POP:
 - Voorbereidende denkstappen en weekschema's
 - 4 uitgebreide activiteitenvoorbereidingen (van verschillende disciplines: WO, wiskunde, muzische vorming, bewegingsopvoeding, godsdienst, Nederlands) met kwaliteitsvolle interactie.
- Na de stage:
 - Dagelijkse reflecties en feedforward in functie van aanpassingen
 - Voorbereiding digitale presentatie met inhoudelijke verantwoording.
 - Feedback van de werkplekbegeleider van de hogeschool en de begeleider van de kleuterschool

- Hoe wordt het punt voor dit OPO bepaald?
De beoordeling is gebaseerd op 2 grote onderdelen:
 - Realisatie in de praktijk:
 - Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van het aanbod bij het thematiseren in de praktijk. De praktijkbegeleider gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
 - Feedback van de aanvangsbegeleider / klasmentor / directeur: omtrent de realisatie van het aanbod bij het thematiseren in de praktijk. Men gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
 - In een digitale presentatie toont de student aan de hand van materiaal uit de stage aan dat de leeruitkomsten bereikt zijn:
 - de student toont aan (zowel theoretisch als praktisch) inzicht te hebben in de ontwikkeling (+noden en behoeften) en begeleiding van de jongste kleuters.
 - De student maakt de begeleiding van zelfredzaamheid, zindelijkheidstraining, routines als leermomenten concreet

- De opgeladen documenten in de POP

Praktische organisatie:

- Indien de student klasleerkracht is bij de jongste kleuters, kan hij of zij de LUK's voor dit praktijk-OPO bereiken in de eigen klas.
- Indien de student niet werkzaam is bij de jongste kleuters, organiseert hij of zij een stage bij de oudste kleuters (2de of 3de kleuterklas of graadsklas) waarin de LUK's voor dit praktijk-OPO kunnen worden bereikt.
- Het is beter om deze stage niet te laat in het semester te plannen. Indien uit de evaluatie blijkt dat de LUK's bij het einde van de stage nog onvoldoende bereikt zijn, kan er gevraagd worden om de stage te verlengen. Zorg dus dat hiervoor voldoende ruimte is.
- Mondelinge verantwoording (presentatie) op een zelfgekozen moment in overeenkomst met de docent (voor het einde van examenperiode 1)

COACHING bij dit OPO:

- Begeleiding bij denkstappen en opbouw aanbod voor de jongste kleuters
- Vraaggestuurd:
De student kan zelf ook coaching aanvragen i.f.v. de voorbereidingen.

LEERMIDDELEN:

- Toledo Ultra
- Aanbevolen:
Brussel, V. O. (2012). Minimaal maximaal. Maklu.

PRAKTIJK ZORG – 5 S.P. – sem. 2

Naam docent: Ruth Alberts - ruth.alberts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik beschik over onderwijskundige expertise in functie van brede basiszorg en verhoogde zorg
2. Ik herken leervragen en -noden en kan er gepast op inspelen via een aanbod van lessen en activiteiten binnen brede basiszorg en in functie van verhoogde zorg
3. Ik vertrek vanuit een inclusiegedachte en wend de diversiteit van mijn groep aan als leer- en ontwikkelkansen
4. Ik kan tijdens en na de aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten de leerwinst van alle lerenden t.a.v. de beoogde leerdoelen en de kwaliteit van het onderwijsleerproces evalueren.

INHOUDEN:

- Deel 1: Handelingsgericht werken
 - Zorgcontinuüm
 - Onderwijsbehoeften in kaart brengen
- Deel 2: Brede basiszorg
 - onderwijsbehoeften van de klas
 - mindset en talenten van kleuters
 - kinderen met ontwikkelingsvoorsprong en – achterstand
 - differentiatie (herhalen)
- Verhoogde zorg
 - Inclusie en neurodiversiteit
 - (specifieke) onderwijsbehoeften van de kleuters
 - Signaleren, analyseren, plannen en realiseren

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De student maakt een portfolio waarin volgende zaken worden opgenomen.

Opdracht 1:

Vanuit observaties wordt de brede basiszorg van een klas (eigen klas of gekozen klas) in beeld gebracht.

- De onderwijsbehoeften van de klas worden geformuleerd.
- Je eigen ondersteuningsbehoeften formuleren
- Je raadpleegt bronnen en noteert deze om je eigen ondersteuningsbehoefte in te vullen
- De brede basiszorg wordt bijgestuurd in functie van de onderwijsbehoeften van de klas.
- Je noteert de zaken die je zou bijsturen en hoe je deze zou aanpakken

Indien je een eigen klas hebt kan je deze ook uitvoeren. Indien je een zorgfunctie hebt kan je deze bespreken met de klasleerkracht en kan die dat uitvoeren.

Opdracht 2:

Minstens 2 kleuters worden verder geobserveerd.

- Je plaatst deze kinderen op het zorgcontinuüm.
Waarom deze kleuters? Welke verdere observaties voer je uit? Welke instrumenten gebruik je hiervoor?
- Je gaat in gesprek met minstens 2 personen hierover (gerichte vragen formuleren)

Je formuleert de (specifieke) onderwijsbehoeften van deze twee kleuters

Je formuleert je eigen ondersteuningsbehoeften in functie van deze kleuters (+ onderzoek om deze in te vullen)

- Doelen formuleren
- Vanuit bronnen acties ontwerpen om deze doelen en ondersteuningsbehoeften in te vullen (binnen brede basiszorg of verhoogde zorg)

Je voert, eventueel in samenspraak met de klasleerkracht, minstens 2 acties uit. Bv aanpassingen binnen aanbod, extra en specifiek materiaal aanbod,...(minstens 4 halve dagen)

- Je werkt deze acties concreet uit

Opdracht 3:

- Je reflecteert op de opdrachten en je eigen groei in je ondersteuningsbehoeften.
- Welk effect hadden de aanpassingen voor de kleuters (bij de kleuters, bij jezelf)
- Zijn er nog extra noden zichtbaar geworden? Voor de kleuters, voor jezelf?
- Hoe zou een vervolgaanbod er kunnen uitzien?

Praktische organisatie:

- Je mag gedurende het hele semester aan dit portfolio werken. Wanneer je geen eigen klas hebt zal je een aantal momenten moeten inplannen om gericht te gaan observeren in een gekozen klas.
- Voor het uitvoeren en observeren van de acties in de klas kies je een aantal momenten.
- Je laadt je portfolio op aan het einde van het semester
- Bij een bezoek van een praktijkbegeleider zal er een gesprek plaatsvinden over de aanpak van je opdracht.

COACHING bij dit OPO:

- Coaching in functie van de taak

LEERMIDDELEN:

- Aanbevolen: Pamijer, N.; Denys, A.; Timbremont, B. en Van De Veire, H. (2018).
Handelingsgericht werken. Leuven: ACCO
- Materialen op Toledo ultra

PRAKTIJK OUDSTE KLEUTER – 5 S.P. – sem. 2

Naam docent: Katrien Vandenberghe – katrien.vandenberghe@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise, TACOS te beschikken in functie van de eigenheid van de oudste kleuters. Het actief en correct inzetten van de leerkrachtgestuurde taalvaardigheidscompetenties (TACOS) is een voorwaarde om deze leeruitkomst te bereiken.
2. Ik integreer brede vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en onderwijsactiviteiten op niveau van de oudste kleuters.
3. Ik realiseer leer- en onderwijsactiviteiten in een samenhangend leeraanbod vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie van de leerlingen op niveau van de oudste kleuters op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik creëer proactief een positief leef- en leerklimaat vanuit een basiskennis over zaken die bevorderend en belemmerend zijn voor leren en ontwikkelen voor de oudste kleuters.

INHOUDEN:

Schoolrijpheid en kindrijp onderwijs

- De doorlopende leerlijn van kleuteronderwijs naar de opbouw en de uitwerking ervan in het eerste leerjaar

Thematiseren en werken zonder thema

- Kennisrijk curriculum en weekopbouw bij de oudste kleuters
- De toepassing van de didactische principes en leerstrategieën in een weekschema
- Creëren van een goed basisaanbod

Stimulerende leeromgeving voor oudste kleuters

- TACOS: taal- en denkstimulering bij de oudste kleuters
- Terugkerende onderwijsactiviteiten (routines) als krachtige leermomenten (Onthaal, keuzemoment, terugblikmoment)

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- De student werkt een subthema uit voor de oudste kleuters dat voldoet aan de criteria.
- De student kiest voor een geïntegreerd vakinhoudelijk en vakdidactisch onderwijsaanbod op niveau van de oudste kleuters, aansluitend bij het kindrijp kader en de minimumdoelen.
- De student creëert een stimulerende leeromgeving
 - door van terugkerende onderwijsactiviteiten krachtige leermomenten te maken
 - door taal- en denkipulsen (TACOS) te gebruiken in de begeleiding van het aanbod
- Verwachtingen omtrent planning/voorbereiding:
 - Het subthema moet uitgewerkt worden voor minimum 2 weken aaneensluitend.
 - De student gaat vooraf minstens 2 dagen observeren in de klas waar de stage wordt georganiseerd.
 - Het is beter om deze stage niet te laat in het semester te plannen. Indien uit de evaluatie blijkt dat de LUK's bij het einde van de stage nog onvoldoende bereikt zijn, kan er gevraagd worden om de stage te verlengen. Zorg dus dat hiervoor voldoende ruimte is.
 - Hoe bereidt de student zich voor?
 - De student moet zicht hebben op de beginsituatie van de klas en kleuters (ter ondersteuning is er een bundel met richtvragen)
 - Er moet een weekschema gemaakt worden (met voorbereidende denkstappen)
 - Elk aanbod moet in een activiteitenvoorbereiding vooraf uitgeschreven worden. Dit kan in het systeem van de school.
 - Per dag wordt er schriftelijk gereflecteerd.
 - De student stuurt het aanbod bij op basis van feedback, reflecties, observaties.
 - Wat na de stage?

De student laadt volgende zaken op in de eigen POP:

 - Voorbereidende denkstappen en weekschema's
 - 4 activiteitenvoorbereidingen (van verschillende disciplines: WO, wiskunde, muzische vorming, bewegingsopvoeding, godsdienst, Nederlands) met inbegrip van TACOS
 - Voorbereiding digitale presentatie met inhoudelijke verantwoording. In de digitale presentatie toont de student aan de hand van materiaal uit de stage aan dat de leeruitkomsten bereikt zijn. M.a.w. de student toont aan inzicht te hebben in het werken met oudste kleuters.

Praktische organisatie:

- Indien de student klasleerkracht is bij de oudste kleuters, kan hij of zij de LUK's voor dit praktijk-OPO bereiken in de eigen klas.

- Indien de student niet werkzaam is bij de oudste kleuters, organiseert hij of zij een stage bij de oudste kleuters (2de of 3de kleuterklas of graadsklas) waarin de LUK's voor dit praktijk-OPO kunnen worden bereikt.
- Hoe wordt het punt voor dit OPO bepaald?
De beoordeling is gebaseerd op 2 grote onderdelen:
 - Realisatie in de praktijk:
 - Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van het aanbod bij het thematiseren in de praktijk. De praktijkbegeleider gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
 - Feedback van de aanvangsbegeleider / klasmentor / directeur: omtrent de realisatie van het aanbod bij het thematiseren in de praktijk. Men gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
 - Inhoudelijke verantwoording:
 - De digitale presentatie
 - De opgeladen documenten in de POP

COACHING bij dit OPO:

De coaching is vraaggestuurd. De student kan coaching aanvragen i.v.m. de voorbereidingen en het aanbod: de voorbereidende denkstappen, het weekschema en de activiteitenvoorbereidingen.

LEERMIDDELEN:

- Zie Toledo Ultra voor de leermiddelen
- Cursustekst Thematiseren (o.b.v. het boek: Bouwman, A. et al. Van thematisch werken naar thematiseren)
- Boek: Algoet, M. Maximaal megataal
- Boek: Menu, E. Werken zonder thema
- <https://tacos-project.be/>

PERSOONSGEBONDEN ONTWIKKELING – 4 S.P. – sem. 2

Naam docent: Katrien Vandenberghe – katrien.vandenberghe@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik benader kritisch de vernieuwende tendensen m.b.t. persoonsgebonden ontwikkeling
2. Ik beschik over inhoudelijke en vakdidactische expertise m.b.t. persoonsgebonden ontwikkeling

INHOUDEN:

- De leerlijn sociaal en emotioneel leren
- Leerstrategieën bij kleuters (executieve functies en zelfregulerende vaardigheden)
- Werkvormen rond sociale en relationele vaardigheden (coöperatief leren, talentgericht en groeigericht werken, werken rond gevoelens bij jezelf en bij de ander)

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- De student kiest 1 inhoudelijk onderwerp uit hoofdstuk 2 'leerstrategieën' én 1 inhoudelijk onderwerp uit hoofdstuk 3 'werkvormen rond sociale en relationele vaardigheden'.
- De student maakt één activiteitenvoorbereiding per inhoudelijk onderwerp. In totaal dus 2 activiteitenvoorbereidingen.
- Belangrijk is om de leerlijn te schetsen door het leerdoel en de leeractiviteit goed af te stemmen op de beginsituatie van een klas uit hun praktijk.
- De activiteitenvoorbereidingen worden opgeladen in POP.
Wat moet er zeker in de activiteitenvoorbereiding:
 - Beginsituatie: situering in de leerlijn, wat is voorafgegaan, welke leeftijd hebben de kleuters
 - Doelstelling: wat wil je bereiken met deze activiteit (zie leerplan)
 - Materialen: welke materialen gebruik je tijdens de activiteit (wees concreet door bijv. foto's toe te voegen)
 - Bronnen: welke bronnen heb je gebruikt om te komen tot deze activiteit
 - Organisatie: in kleine groep of klassikaal
 - Verloop: inleiding (inkleding, speels) + kern (opbouw, opdrachten, begeleiding) + afsluiting

Je mag de template gebruiken (van het OPO krachtig onderwijzen) of zelf een document maken. Een opdracht opladen in POP + presenteren. De student kiest 2 inhoudelijke onderwerpen uit blok 2, 3 of 4.

Praktische organisatie:

In een presentatie licht je de activiteitenvoorbereidingen toe (online via Teams) + indienen via POP.

COACHING bij dit OPO

De coaching is vraaggestuurd. De student kan coaching aanvragen.

LEERMIDDELEN:

- Toledo ultra

PRAKTIJK PERSOONLIJKE EN PROFESSIONELE IDENTITEIT – 5 S.P. – jaarvak

Naam docent: Gert Bourgeois -- gert.bourgeois@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik onderzoek wie ik ben als individu, wat voor mij belangrijk is en hoe mijn persoonlijke focus richting geeft aan mijn ontwikkeling tot leraar.
2. Ik ontwikkel en versterk mijn professioneel handelen door systematisch en kritisch te reflecteren en wetenschappelijke inzichten te benutten.
3. Ik onderzoek wie ik ben als leerkracht binnen het team en de schoolcontext, en hoe ik bijdraag aan een gedeelde visie en samenwerking.
4. Ik kan mijn eigen overtuigingen kritisch onderzoeken om verder te ontwikkelen, zodat ik bewust en inclusief kan omgaan met diversiteit in mijn klaspraktijk.

INHOUDEN:

Er zijn 5 thema's die aan bod komen. Elke thema omvat actualiteit, inhoudelijke kaders en een methodiek die toegepast wordt in reflectiegroepen.

- Thema 1: Ik als individu
Je onderzoekt wie je bent, wat voor jou belangrijk is en hoe jouw persoonlijke focus richting geeft aan jouw groei tot leerkracht.
- Thema 2: Ik als zij-instromer
Je kijkt terug naar jouw professioneel verleden en jouw professionele toekomst.
- Thema 3: Ik als leerkracht
Je verkent hoe je kan ontwikkelen tot een bewuste leerkracht en hoe jouw professionele identiteit samenhangt met leerkracht zijn.
- Thema 4: Ik als leerkracht in een team
Je bekijkt wie je bent als leerkracht binnen het team en binnen de schoolcontext en hoe je bijdraagt aan een gedeelde visie en samenwerking.
- Thema 5: Ik als leerkracht in de samenleving
Je herkent hoe maatschappelijke ontwikkelingen jouw onderwijspraktijk beïnvloeden en hoe je daar als leerkracht bewust mee omgaat.

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Er zijn verschillende opdrachten:

- Vooropdrachten: je maakt 4 vooropdrachten
- Verwerkingsopdrachten: je maakt 4 verwerkingsopdrachten
- reflectieopdrachten: je maakt 2 reflectieopdrachten

Er zijn 4 thema's die we gezamenlijk behandelen. Bij elk thema hoort een vooropdracht en een verwerkingsopdracht.

1. De vooropdracht omvat (keuze uit 2 opdrachten):

- ofwel: een voorbereidende leesopdracht waarbij je de inhoud voor de volgende sessie voorbereidt. Je kiest zelf de vorm (bv. mindmap,...). Daarnaast formuleer je twee vragen die je jezelf stelt bij de inhoud van de tekst.
- ofwel: een case die je voorbereidt. De case komt uit je eigen werkcontext en kan gelinkt worden aan het thema dat behandeld zal worden.

→ Voor de vooropdrachten zijn er op Toledo sjabloons beschikbaar. Meer uitleg krijg je tijdens de eerste les. Upload jouw opdracht als PDF in jouw persoonlijk portfolio, ten laatste vier dagen vóór de volgende sessie van start gaat.

2. De verwerkingsopdracht(keuze uit 2 opdrachten):

- ofwel: Een beschrijvend verslag waarin je duidelijk maakt hoe het kader jou helpt om jezelf/jouw ervaring of beleving te begrijpen en welke groeikansen je ziet.
- ofwel: een reflectieverslag over de behandelde case.

→ Voor de verwerkingsopdrachten zijn er op Toledo sjabloons beschikbaar. Meer uitleg krijg je tijdens de eerste les. Upload jouw opdracht als PDF in jouw persoonlijk portfolio, ten laatste vier dagen vóór de volgende sessie van start gaat.

3. De reflectieopdracht:

Deze opdracht kan je uitvoeren in jouw eigen praktijk en/of tijdens jouw praktijk voor het OPO jongste kleuters of oudste kleuters (EBAKO) / het OPO eerste leerjaar of derde graad (EBALO).

Er worden op Toledo enkele reflectiekaders aangeboden en kort toegelicht tijdens de les. Het is de bedoeling dat je reflecteert op jouw praktijkervaring d.m.v. de reflectiekaders die jou aangeboden worden vanuit de opleiding (zie Toledo). Je mag zelf kiezen welke reflectiekaders je hanteert.

Gespreid over het opleidingsjaar zal je 2 reflectieopdrachten indienen. Je plaatst het reflectieverslag in je portfolio bij het OPO waarvoor je stage liep, alsook het OPO Praktijk identiteit in diversiteit.

- Reflectie eerste semester:

Jouw verslag dien je in als PDF via jouw persoonlijk portfolio tegen ten laatste 29/1.

- Reflectie tweede semester:
Jouw verslag dien je in als PDF via jouw persoonlijk portfolio tegen ten laatste 21/5.

→ in een handig document dat jou aangeboden wordt, hou je overzicht bij van alle opdrachten.

Praktische organisatie:

- Zie hierboven reeds vermeld

COACHING:

Op vraag worden individuele coachingsmomenten georganiseerd.
De meeste gaan online door.

LEERMIDDELEN:

- toledo Ultra
- Portfolio

PRAKTIJK KRACHTIG ONDERWIJZEN – 10 S.P. – sem 1 of 2

Naam docent: Ruth Alberts – Ruth.alberts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise te beschikken.
2. Ik breng de beginsituatie (breed en specifiek) in kaart.
3. Ik ontwerp zelfstandig leer- en ontwikkelingsactiviteiten (van lessen tot leerlijnen tot geïntegreerd aanbod,...) vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie van de lerenden op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik integreer brede vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten.
5. Ik realiseer zelfstandig gedurende een aaneengesloten en langere periode leer- en ontwikkelingsactiviteiten vanuit de beoogde doelen, de beginsituatie van de lerenden op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
6. Ik evalueer zelfstandig tijdens en na de aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten de leerwinst van alle lerenden t.a.v. de beoogde leerdoelen en de kwaliteit van het onderwijsleerproces.

INHOUDEN:

- Didactisch model
- De nieuwe minimumdoelen – leerplannen (KOV/OVSG/GO!)
- Doelgericht aanbod ontwikkelen (spelend leren)
 - De beginsituatie
 - inrichting van de hoeken en doelgericht aanbod van materiaal
 - doelgericht aanbod in de klas en de bijhorende begeleiding
- Opbouw van het aanbod binnen een dag/week vanuit een doel
 - Didactische principes
- Welbevinden en betrokkenheid
 - kennismaken met differentiatie
- TACOS (door Marlies/hybride)

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- Een hoek verrijken vanuit een doel
- Vanuit een doel een aanbod creëren
- Differentiëren binnen het aanbod

- Keuze: vanuit meerdere doelen een aanbod creëren binnen een week

Opdracht 1:

Je kiest een hoek in de klas en verrijkt deze vanuit het gekozen doel (het thema mag een ondersteuning zijn in je aanbod, maar thematisch werken is hier niet het doel)

- Welk doel kies je?
- Welke materialen zul je kiezen om deze hoek te verrijken in functie van het doel
- Welke opbouw van de materialen en begeleiding zal je aanbieden om dit doel te bereiken?

Je maakt hiervan een voorbereiding, daarin moeten volgende onderdelen terug te vinden zijn:

- Doel (leerplan+ concreet)
- Beginsituatie van de kleuters (hoek, materiaal, doel)
- Keuze van materialen (eventueel overheen verschillende dagen)
- Begeleiding uitwerken (afhankelijk van de gekozen ervaringskans)
- Reflectie op de activiteit
 - Wat liep er goed, Wat minder?
 - Hoe zou je dit kunnen verklaren?
 - Wat zou je behouden bij een volgende aanbieding?
 - Wat zou je aanpassen? En waarom

Je voert dit uit in je eigen klas of in een klas naar keuze (minstens 4 halve dagen).

- Observeren van de hoek (handelend observeren)
- Begeleiden van de hoek
- Bijsturen van de hoek en opnieuw aanbieden

Opdracht 2:

Je kiest een doel en voorziet een aanbod hierbij binnen verschillende hoeken en doorheen de week

Je mag hiervoor een doel kiezen dat past binnen een ander OPO dat je opneemt.

Je maakt hiervan een voorbereiding, daarin moeten volgende onderdelen terug te vinden zijn:

- Doel (leerplan+ concreet)
- Beginsituatie van de kleuters (materiaal, doel)
- Overzicht van het aanbod vanuit dit doel (schematisch)
- Begeleiding uitwerken (afhankelijk van de gekozen ervaringskans)
- Je noteert welk van deze activiteiten jij gaat begeleiden (indien je een zorgopdracht hebt mag je collega de andere activiteiten begeleiden)
- Reflectie op de activiteit (indien je collega aanwezig was om mee te begeleiden bevraag je die persoon ook even)
 - Wat liep er goed, Wat minder?
 - Hoe zou je dit kunnen verklaren?
 - Wat zou je behouden bij een volgende aanbieding?

- Wat zou je aanpassen? En waarom
- Hoe zou een vervolgaanbod er kunnen uitzien?

Je voert dit uit in je eigen klas of klas naar keuze (minstens 5 halve dagen)

- Observeren van de beginsituatie kleuters en doel
- Aanbod uitvoeren en begeleiden

Opdracht 3:

Je voorziet een aanbod vanuit een doel zoals in opdracht 2 en voorziet **een aanbod met differentiatie** op basis van de beginsituatie van de kleuters.

Indien mogelijk mag je meteen in 1 van bovenstaande opdrachten aan de slag met differentiatie.

Je voorziet een gelijkaardige voorbereiding als in opdracht 2 waarbij nu ook de differentiatie terug te vinden is.

- Waarom kies je voor deze differentiatie?
- Je reflecteert ook op de differentiatie.

Praktische organisatie :

- Indien je een eigen klas hebt kan je deze opdrachten hier uitvoeren. Bij personen die een zorgfunctie opnemen zullen deze opdrachten in een klas naar keuze uitgevoerd moeten worden. Liefst niet in een peuter-eerste kleuterklas omdat dit een specifieke aandacht vraagt (zie OPO jongste kleuter).
Indien je OPO jongste kleuter opneemt of al opgenomen hebt kan dit uiteraard wel.
- Je plant deze opdrachten doorheen het semester. Spreek dit af met je praktijkbegeleider zodat die minstens 1 keer kan komen observeren.
- Je mag dit combineren met een ander praktijk OPO
- Je dient alles in op je POP tegen het einde van het semester

Criteria voor de beoordeling

- Beginsituatie in kaart brengen in functie van de activiteit
- Doelen formuleren en concreet maken
- Keuze van materialen in functie van het doel
- Keuze van ervaringskansen (nieuw, herhalen, inoefenen, verkennen,...)
- Begeleiding van de ervaringskansen in functie van het doel en aansluitend bij de ontwikkeling van het kind
- Rekening houden met de didactische principes in de opbouw van de activiteit en in de opbouw van het aanbod
- Een doelgerichte opbouw van verschillende activiteiten kunnen doorheen enkele dagen
- Proactieve differentiatie in de voorbereiding en de uitvoering

COACHING bij dit OPO:

- Reflectie gesprek na de uitvoering van een opdracht
- Aanbod: herhaling hoe de verschillende ervaringskansen opbouwen
- Vraag gestuurd: voorbereidingen, doelen kiezen, hoeken verrijken

LEERMIDDELEN:

- Reader met artikels op Toledo
Gheyssens, E. (2025). Kleuters en leren. Acco: leuven
- Aanbevolen:
Struyven, K., Gheyssens, E., Coubergs, C., De Doncker, H., & De Neve, D. (2019). Binnenklasdifferentiatie in de praktijk. Ieders leer-kracht realiseren. Leuven: Acco.

PRAKTIJK DIVERSSENSITIEF LESGEVEN - 5 S.P. – semester 1

Naam docent: Karen Mafrans & Sarah Van Endert – karen.mafrans@odisee.be - sarah.vanendert@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik geef diversiteitsresponsief les
2. Ik wend de diversiteit van de groep aan als leer- en ontwikkelkans.

INHOUDEN:

- Ik kan de basisprincipes van sociale rechtvaardigheid en diversiteit uitleggen en mijn keuzes in de praktijk op basis hiervan onderbouwen.
- Ik kan ontwikkelingspsychologische inzichten over vooroordelen, identiteit en zelfbeeld bij kinderen toelichten en doelbewust hanteren om tot een inclusieve leeromgeving te komen.
- Ik kan verschillende vormen van diversiteit in de klas identificeren.
- Ik kan strategieën toepassen om de diversiteit van mijn klas te waarderen en te benutten als leer- en ontwikkelkansen.
- Ik kan reflecteren op mijn eigen referentiekaders en die van anderen.
- Ik kan mijn persoonlijke en professionele referentiekader bij sturen in functie van het realiseren van sociaal rechtvaardig onderwijs.
- Ik kan de volgende vormen van inclusieve (vak)didactiek en pedagogiek benoemen en toepassen in de lespraktijk:
 - UDL en differentiatie
 - Executieve functies
 - Hoge verwachtingen
 - Spiegels en Ramen
 - Non-discriminatie
 - Normaliteit
- Dialoog en samenwerking
- Ik kan gesprekken voeren met kinderen over diversiteit en sociale rechtvaardigheid
- Ik kan evalueren of een schoolbeleid diversiteitsresponsief is...

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Je brengt als voorbereiding op je praktijk de diversiteit van de klas in kaart in de vorm van een analyse van de beginsituatie aan de hand van een aantal observatietools.

Tijdens 1 week praktijk in een klas realiseer je de volgende zaken en neem je deze op in je stagemap:

- Je ontwerpt en realiseert een geïntegreerde lessenreeks of project (W.O. gecombineerd met andere domeinen) van 3 x 2 lesuren waarin je de diversiteit van de klas hebt benut als leer- en ontwikkelkans, al dan niet in samenwerking met ouders. Je evalueert de impact hiervan op de kinderen (zie leerinhoud 4).
- Je ontwerpt en realiseert voor elk domein een lesfiche waarin telkens enkele vormen van inclusieve didactiek en pedagogiek aan bod komen. In al deze voorbereidingen moet elke vorm moet in totaal minstens één keer worden toegepast. Deze worden uitgevoerd in de praktijk (zie leerinhoud 7). .
- Je ontwerpt en realiseert één activiteit waarin diversiteit en/of sociale rechtvaardigheid bespreekbaar wordt gemaakt in de klas. Je houdt hierbij rekening met de veelvoorkomende valkuilen. Je kan dit integreren in je project (zie leerinhoud 8).

De volgende zaken plan je zelf in doorheen het semester en worden opgeladen in het POP ten minste één dag voor je mondelinge presentatie:

- Je brengt je persoonlijk referentiekader in kaart (vb. aan de hand van een identity map of een poster) en reflecteert over hoe dit jouw denken en handelen beïnvloedt. Dit is het vertrekpunt om te kunnen reflecteren over je impliciete en expliciete bias. Je houdt een dagboek bij (geschreven, audio of video) waarin je minstens 5 keer reflecteert aan de hand van de Dual Process Theory van Daniel Kahneman. Je formuleert hier telkens ook een aantal persoonlijke groeipunten waaraan je wil werken (leerinhouden 5 & 6).
- Je neemt het beleid van je school onder de loep en analyseert of er maatregelen worden genomen met betrekking tot diversiteit (socio-economisch, etnisch, gender...). Je formuleert een aantal sterktes en aanbevelingen voor verbetering. Richtlijn is 2 A4's (leerinhoud 9).

Je presenteert aan de hand van een poster, powerpoint, prezi, canva,... aan het einde van het semester jouw groei m.b.t. het OPO en de interventies die jij deed om diversiteitsresponsief les te geven. Je beargumenteert deze interventies op basis van kennis over diversiteit, sociale rechtvaardigheid en ontwikkelingspsychologische kaders (leerinhouden 1 & 2).

Praktische organisatie:

Je kan de LUK's voor dit praktijk-OPO bereiken in de eigen klas of in een geplande week in een andere klas.

Het is beter om deze stage niet te vroeg in het semester te plannen zodat je de tijd hebt om de inhouden grondig door te nemen en te reflecteren.

Aan het begin van je praktijkweek zijn alle nodige documenten (lesfiches van elk domein + lessenreeks diversiteit + brede beginsituatie) aanwezig in je stagemap en opgeladen in het POP.

De beoordeling is gebaseerd op verschillende onderdelen:

- Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
- Feedback van de aanvangsbegeleider/ klasmentor/ directeur: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
- Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de lessen/ het thema/ de verantwoording die werden opgeladen in de POP
- Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de mondelinge presentatie

COACHING bij dit OPO

- Intervisie over de reflectiemodellen.
- Coaching bij de portfolio-opdrachten, vertrekkend vanuit vraag van de student

LEERMIDDELEN:

Leermiddelen op Toledo Ultra.
Portfolio in het POP....

PRAKTIJK POSITIEF EN VERBINDEND LEEFKLIMAAT - 10 S.P. – semester 2

Naam docent: Nora Coulommier & Ruth Alberts – nora.coulommier@odisee.be - ruth.alberts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. De student creëert proactief een positief en verbindend leefklimaat doordat ik in mijn handelen laat zien dat ik gevoelig en receptief ben voor zaken die bevorderend zijn voor leren en ontwikkelen.
2. De student neemt leiding over het leer- en leefklimaat door in te spelen op gedragingen en groepssprocessen van de lerenden om het welbevinden en de leerkansen van alle lerenden te vrijwaren. In meer complexe situaties stem ik af met andere actoren.
3. Ik herken opvoedingsvragen en -noden en kan er gepast op inspelen.

INHOUDEN:

Het eigen handelen op vlak van:

- Het begeleiden van de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en de groep
Gebruik makend van inzichten in Sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, groepsdynamica, pestpreventie, -aanpak (de ontwikkeling en begeleiding van kinderen in groep), werken aan leerondersteunende vaardigheden bij kinderen (materialen SEL, executieve functies)
- Positieve relatie leerkracht -leerlingen -groep
Warme houding, gesprekstechnieken, actief luisteren, conflicthantering, verbindend communiceren
- Klasmanagement/gedragsmanagement/ opvoedend handelen/doeltreffend klasbeheer
 - Positieve discipline/ leiderschap
 - Routines, regels, afspraken, structuur brengen via duidelijkheid en voorspelbaarheid
 - (Visie op) straffen en belonen (gedragstheorie versus ABC motivatie)
 - Herstelgericht werken

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

De evaluatie van dit OPO bestaat uit 2 delen:

1. Het uitvoeren van een scan (zie toelichting tijdens eerste les) als analyse van een klascontext. Hieruit ga je 2 doelen selecteren en vervolgens aan elk doel minstens 1 actie koppelen en uitvoeren.
De scan voer je uit in de klas waarin je je praktijk realiseert (eigen klas of stage klas)
Om tot goede acties te komen ga je verdere bronnen raadplegen en met collega's in gesprek (dit laatste ook vermelden in je werk). Je voert de acties ook uit.
2. Het op voldoende wijze realiseren van een positief verbindend leefklimaat in een klas.
De bovenstaande LUK's zijn daarin richtinggevend.

Wanneer je in een eigen klas staat, kan je in overleg met je praktijkbegeleider zelf een periode inplannen. Wanneer je niet in een eigen klas staat, plan je een praktijkperiode in van minstens 2 weken in 1 klas om deze praktijk (en de acties) te kunnen uitvoeren. Een combinatie met een andere stage zoals 3e graad is zeker mogelijk.

Je plant met je praktijkbegeleider en je aanvangsbegeleider of directie een observatie in. Tijdens die observatie wordt het handelen op vlak van een positief en verbindend leefklimaat geobserveerd. Er wordt gekeken naar de manier waarop u de leeruitkomsten bereikt aan de hand van een observatiedocument (zie Toledo).

Praktische organisatie:

Je kan deze praktijkopdracht combineren met een ander praktijk OPO

Na de stageperiode dien je volgende zaken in:

- De uitgevoerde scan, de acties en de verantwoording van de gekozen acties aangevuld met je reflectie. (werkstuk)
- De observatieverslagen inzake de realisatie van het positief leefklimaat
- Eventuele andere feedback bv vanuit leerlingen, vanuit coaching
- Al deze materialen worden opgeladen in het mapje 'Praktijk Positief en verbindend leefklimaat' in zijn of haar eigen POP. Deadline: de laatste lesweek (verlaten van de deadline is mogelijk in overleg met de docenten).

COACHING bij dit OPO:

- Vraaggestuurde coaching

LEERMIDDELEN:

- Struyf, E., De Neve, D., Leroy, A., & Vets, S. (2025). Effectief klasmanagement en een veilig klasklimaat dat leren ondersteunt: Van grenzen stellen tot verbinden (inspiratiegids). Universiteit Antwerpen en KdG Hogeschool. (online via Toledo)
- Verdere bronnen via Toledo en in functie van eigen acties en noden.

BETEKNISVOL LEREN - 12 S.P. – semester 1

Naam docent: Sonja De Lange & Katrien Vandenberghe – sonja.delange@odisee.be --
katrien.vandenberghe@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. De student onderzoekt wat leren is en hoe een persoon leert.
2. De student onderzoekt verschillende onderwijsvisies met de bedoeling een eigen visie te ontwikkelen omtrent betekenisvol leren.
3. De student streeft betekenisvol leren na bij het vormgeven van de eigen onderwijspraktijk

INHOUDEN:

- Tijdens het OPO vertrekken we vanuit deze onderzoeksvraag: “Wat betekent onderwijs dat inzet op betekenisvol leren voor mij en hoe kan ik vanuit mijn visie mijn onderwijspraktijk vormgeven zodat betekenisvol leren bij de kinderen wordt nagestreefd?”
- We vertrekken daarbij vanuit een kritisch onderzoek van verschillende onderwijsvisies/ kaders/ methodes als inspiratiebronnen. Onderwijsvisies die hierbij aan bod kunnen komen:
 - Visie in ons huidig Vlaams onderwijsbeleid: een kennisrijk curriculum
 - Visie van een school, visie van de koepel: het pedagogisch project van de school
 - Andere onderwijsvisies:
 - Ervaringsgericht onderwijs
 - Ontwikkelingsgericht onderwijs
 - Ontwikkeld onderwijs
 - De 21ste eeuwse vaardigheden
 - Methodeschoolonderwijs
 - Leren van de Kunst
 - Projectonderwijs
 - Urban education
 - Outdoor learning
 - Onderzoekend leren
 - Dalton-onderwijs
 - ...
- Het ontwikkelen van een eigen visie op betekenisvol leren. Wat betekent betekenisvol onderwijs voor mij?

- Vertalen van de eigen visie naar acties voor de eigen praktijk (micro- en mesoniveau). Hoe zorg ik er dus voor dat mijn onderwijspraktijk nog betekenisvoller wordt?

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- Een antwoord formuleren op de onderzoeksvraag:
“Wat betekent onderwijs dat inzet op betekenisvol leren voor mij en hoe kan ik vanuit mijn visie mijn onderwijspraktijk vormgeven zodat betekenisvol leren bij de kinderen wordt nagestreefd?”
- Persoonlijke gefundeerde onderwijsvisie
Uit de presentatie blijkt dat de student kennis heeft van:
 - de visie in het Vlaams onderwijsbeleid: het kennisrijk curriculum
 - de visie van zijn school en
 - verschillende alternatieve onderwijsvisies
 - De student vertrekt vanuit zijn persoonlijke onderwijsvisie en verantwoordt die eigen visie vanuit minstens 5 pijlers die hij verkend heeft bij het onderzoek naar de verschillende onderwijsvisies.
 - Uitgangspunten, pedagogische aanpak, didactische aanpak komen aan bod in de verantwoording.

De POP wordt na elke les aangevuld: hoe groeit mijn onderwijsvisie vanuit de nieuw gekregen inzichten?
- Persoonlijke gefundeerde onderwijsvisie vertaald naar de concrete praktijk zowel op micro- als op mesoniveau:
 - De student vertaalt de onderwijsvisie naar good practices voor de eigen praktijk. Deze situeren zich zowel op micro- als op mesoniveau (minstens 1 actie op beide niveaus). U vindt voorbeelden van mogelijke acties in een inspiratielijst op Toledo.
 - De student verantwoordt de keuzes die hij maakt in de betekenisvolle activiteiten vanuit het onderzoek omtrent de verschillende onderwijsvisies en vanuit de eigen visie op betekenisvol leren.
 - De student verwijst naar actuele bronnen.

Praktische organisatie :

- De student presenteert zijn onderzoek, zijn visie en zijn eigen good practices op een mondeling examen tijdens januari. (Een presentatie van maximum 20 minuten).
- De student doet deze presentatie in een format naar keuze. (Meer uitleg op Toledo)
- De student mag materiaal uit de praktijk gebruiken om zijn good practices te illustreren.

COACHING bij dit OPO:

- Vraaggestuurde coaching
- De student is verplicht om minstens 1 coachingsessie te volgen waarop hij of zij de plannen voor de acties voor de praktijk aan de docent voorlegt.

LEERMIDDELEN:

- Leermiddelen via Toledo

POSITIEF EN VERBINDEND LEEFKLIJMAAT - 9 S.P. – semester 2

Naam docent: Nora Coulommier & Ruth Alberts -- nora.coulommier@odisee.be - ruth.alberts@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. De student toont aan over (ped)agogische expertise te beschikken.

INHOUDEN:

- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kind en groep
 - Gebruik makend van inzichten in Sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, Groepsdynamica, pestpreventie, -aanpak, werken aan leerondersteunende vaardigheden bij kinderen (materialen SEL, executieve functies)
- Positieve relatie
 - Warme houding, gesprekstechnieken, actief luisteren, conflicthantering, verbindend communiceren
- Klasmanagement/gedragsmanagement/ opvoedend handelen/doeltreffend klasbeheer
 - Positieve discipline/ leiderschap
 - Routines, regels, afspraken, structuur brengen via duidelijkheid en voorspelbaarheid
 - Visie op straffen en belonen (gedragstheorie versus ABC motivatie)
 - Herstelgericht werken

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

- De student neemt deel aan een schriftelijk evaluatiemoment met cases waarbij hij inzichten kan toepassen. Dit moment wordt ingepland tijdens het laatste contactmoment
- De student voert twee oefeningen uit (uit de keuzelijst) afhankelijk van de doelgroep kleuter/lager. Deze oefeningen worden in een klas uitgevoerd (dit mag een eigen klas zijn, of een stageklas). Deze oefeningen worden opgeladen in Toledo ten laatste op het laatste lesmoment .

Praktische organisatie:

- Je voert de twee opdrachten uit in je eigen klas of klas naar keuze (in je als zorgleerkracht aan het werk bent) en laadt deze ten laatste het laatste lesmoment op en breng een schriftelijke versie mee.
- Tijdens het laatste contactmoment zal het schriftelijk examen doorgaan.

COACHING bij dit OPO:

- Vraaggestuurde coaching

LEERMIDDELEN:

- Struyf, E., De Neve, D., Leroy, A., & Vets, S. (2025). Effectief klasmanagement en een veilig klasklimaat dat leren ondersteunt: Van grenzen stellen tot verbinden (inspiratiegids). Universiteit Antwerpen en KdG Hogeschool.
- Van Engelen, R. (2022), De Groepscode. Uitgeverij Pica
- Teksten op Toledo

SAMENWERKEN EN COMMUNICEREN - 9 S.P. – jaarvak

Naam docent: Annelies Boone – annelies.boone@odisee.be

LEERUITKOMSTEN:

Wat zijn de verwachtingen?

Aan welke leeruitkomsten moet de student voldoen na het volgen van het vak?

1. Ik pas zelfstandig de schriftelijke en mondelinge communicatie aan de diversiteit van mijn doelpubliek (lerenden, ouders, partners...) aan.
2. Ik toon aan dat ik verbindend kan communiceren.
3. Ik werk samen met collega's en externe partners om het leerproces van de lerenden te optimaliseren.
4. Ik werk samen en ga in gesprek met het onderwijsteam om het pedagogisch project van de school samen te realiseren.
5. Ik hanteer het partnerschap met ouders als meerwaarde voor het leerproces van de lerende.

INHOUDEN:

- De taalcompetente leraar:
 - Taalcompetenties bij didactisch handelen
 - Taalcompetenties bij pedagogisch handelen
 - Taalcompetenties bij professioneel handelen(Mondelinge taalvaardigheid, schriftelijke taalvaardigheid, taalattitude + enkele criteriakaders)
- De principes van verbindende communicatie
- Werken in een team:
 - Veranderingsprocessen
 - Micropolitiek
 - Vergaderen
- Verkennen pedagogisch project:
 - Schoolbeleid (en de verschillende beleidsdomeinen) ...
 - Leerlijnen
 - Referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK)
 - Onderwijsinspectie ...
- Koppelen van de actualiteit aan de kaders van onderwijskwaliteit, onderwijsorganisatie en onderwijsbeleid
- Ouderbetrokkenheid:
 - Verschillende betrokkenheidsniveau's
 - Samenwerking met ouders

EVALUATIE:

Evaluatievorm:

Je verzamelt in je POP bewijsmaterialen om aan te tonen dat je gewerkt hebt aan de 5 leeruitkomsten van dit OPO.

- Ik pas zelfstandig de schriftelijke en mondelinge communicatie aan de diversiteit van mijn doelpubliek (lerenden, ouders, partners...) aan.
- Ik toon aan dat ik verbindend kan communiceren.
- Ik werk samen met collega's en externe partners om het leerproces van de lerenden te optimaliseren.
- Ik werk samen en ga in gesprek met het onderwijsteam om het pedagogisch project van de school samen te realiseren.
- Ik hanteer het partnerschap met ouders als meerwaarde voor het leerproces van de lerende.

Praktische organisatie:

Je POP bevat in totaal maximaal 11 bewijsmaterialen:

- Voor leeruitkomsten 1 en 4 liggen de bewijsmaterialen vast. Deze vaste opdrachten worden toegelicht via het document 'Overzicht Samenwerken en Communiceren 1' op Toledo en tijdens de eerste les.
- Voor leeruitkomsten 2, 3 en 5 kies je zelf de bewijsmaterialen (minimaal 1 en maximaal 3 bewijsmaterialen per leeruitkomst).

Bewijsmateriaal interpreteren we ruim. Het kan gaan om foto's, reflecties, verslagen van acties, een nascholing die je gevolgd hebt, een boek dat je gelezen hebt... Belangrijk is dat je de keuze van je bewijsmaterialen kan verantwoorden.

Met andere woorden:

Waarom kies je voor dit bewijsmateriaal, wat wil je hiermee aantonen? Een korte reflectie kan dan ook niet ontbreken. In het geval van een nascholing/literatuur geef je aan wat je eruit meegenomen/geleerd hebt.

COACHING bij dit OPO:

Coaching bij de POP-opdrachten, vraaggestuurd vanuit de student

LEERMIDDELEN:

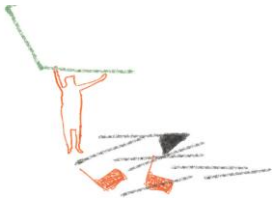
Toledo ultra

16. Bijlage 2: Scholengemeenschappen

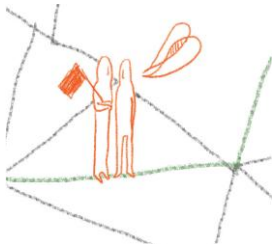

17. Bijlage 3: Eigenaarschap in de opleiding

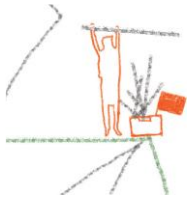
Wat verwachten wij in de opleiding van studenten met eigenaarschap?

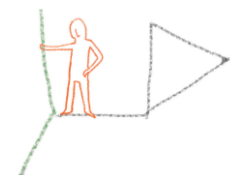
Student met eigenaarschap bepaalt (mee) de richting van zijn leerproces. D.w.z. je krijgt ruimte om **persoonlijke leerdoelen** te bepalen en je krijgt keuze in de verschillende manieren waarop je aan deze leerdoelen kan werken.

Student met eigenaarschap neemt **initiatief**, doet zelf voorstellen. D.w.z. je overlegt en communiceert regelmatig over jouw leerp pad met alle betrokkenen. Je neemt verschillende perspectieven mee in je eigen leerp ad.

Student met eigenaarschap krijgt en geeft **vertrouwen**. D.w.z. je respecteert het eigenaarschap van de ander. Bijvoorbeeld het bewandelen van verschillende parcours.

Student met eigenaarschap ziet en wordt gezien. D.w.z. je begrijpt **het nut** van de leerwegen, je ziet waarnaartoe gewerkt wordt en je hebt **zin** om te leren. Je neemt hierin een actieve rol.

Student met eigenaarschap heeft inzicht in zijn **functioneren**, zijn **talenten** en weet waar de breekpunten liggen in de opleiding.

18. Bijlage 4: Leidraad intakegesprek

LEIDRAAD INTAKEGESPREK DUAAL LEREN

16 HET IS VAN BELANG DAT JIJ ALS STUDENT VOLDOENDE INFORMATIE KRIJGT VOOR DE START VAN DE OPLEIDING, DIT IN FUNCTIE VAN EEN VLOT VERLOOP VAN DE OPLEIDING EN EEN VLOTTE START OP DE WERKPLEK. OM TE KUNNEN STARTEN AAN JE OPLEIDING 'DUAAL LEREN' IS DAAROM EEN INTAKEGESPREK VEREIST.

17 VAN BIJ DE START IS NAMELIJK EEN STERKE AFSTEMMING NODIG TUSSEN DE STUDENT, DE AANVANGSBEGELEIDING OP DE WERKPLEK EN DE BEGELEIDING IN DE OPLEIDING, IN FUNCTIE VAN PROFESSIONELE GROEI.

NAAM:

Datum:

School/ functie

volume opdracht:

Contactgegevens:

Vooraf:

- officieel ingeschreven voor deze opleiding
- werkzaam in een basisschool of zal starten
- (aanvangs)begeleider van het werkveld neemt deel aan dit gesprek

DOEL VAN DIT GESPREK:

Kennismaken

- woonplaats? opleidingsachtergrond? werksituatie?

Bepalen van je traject/studieprogramma

- leeruitkomsten, vakinhouden en evaluatievormen

Verwachtingen

- t.a.v. jezelf als student, de hogeschool, het werkveld

Noden - uitdagingen - hulpmiddelen

PROFIEL

ervaringen

-

expertise

-

talenten

-

netwerk

-

ORIËNTATIE

BEPALEN VAN STUDIEPROGRAMMA

In functie van:

- work-life-balance, eigen noden, ...
- eerder verworven competenties
- rol/taken in het werkveld (praktijk)

GOUDEN DRIEHOEK (BEGELEIDING)

- Aanvangsbegeleider (begeleidende rol) en directie (evaluerende rol) op de werkplek
- Coach (begeleidende en evaluerende rol) op de hogeschool en op de werkplek

TEGEMOETKOMINGEN

lerarenbonus (Vlaanderen en Brussel) en terugbetaling studiegeld (Brussel) voor zij-instromers? Ook bonus voor kinderbegeleiders (kleuteronderwijs)?

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijspersoneel/van-basis-tot-volwassenenonderwijs/info-voor-starters/de-lerarenbonus>

WEGWIJS DRAAIBOEK

Studieprogramma: concreet

Planning en organisatie

Leer-en hulpmiddelen